

Tisdagen den 22 november

Kl. 13.00–15.26

§ 1 Anmälan om ersättare

Tredje vice talmannen anmälde att *Crister Spets* (SD) inträtt som ersättare för *Paula Bieler* (SD) under tiden för hennes ledighet den 21 november–23 december.

§ 2 Meddelande om frågestund

Tredje vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 24 november kl. 14.00*.

§ 3 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Tredje vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2016/17:8 för torsdagen den 10 november i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från utrikesutskottet.

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:110

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:110 Polisutbildningen vid Södertörns högskola av Roger Haddad (L)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Prot. 2016/17:32
22 november

Interpellationen kommer att besvaras den 16 december 2016.
Stockholm den 18 november 2016
Justitiedepartementet
Anders Ygeman (S)
Enligt uppdrag
Helena Swenzén
Rättschef

Interpellation 2016/17:127

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:127 Nya regler för underhållsstöd
av Tina Ghasemi (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 9 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 17 november 2016

Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:128

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:128 Försäkringskassans nya regler om underhållsstödet

av Lotta Finstorp (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 9 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 17 november 2016

Socialdepartementet
Annika Strandhäll (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:134

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:134 Nya Karolinska Solna
av Karin Rågsjö (V)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 9 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 21 november 2016

Socialdepartementet
Gabriel Wikström (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

§ 5 Ärende för hänvisning till utskott

Prot. 2016/17:32
22 november

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

KOM(2016) 710 till utrikesutskottet

§ 6 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Finansutskottets betänkanden

2016/17:FiU1 Statens budget 2017 Rambeslutet

2016/17:FiU11 Höständringsbudget för 2016

Justitieutskottets betänkande

2016/17:JuU7 Utökade möjligheter för migrationsdomstolar att överlämna mål

Näringsutskottets betänkande

2016/17:NU4 Statliga företag

§ 7 Svar på interpellation 2016/17:98 om fredad zon för kristna i norra Irak

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Robert Halef har frågat mig om vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att verka för ett självstyre för kaldéer, syrianer och assyrier i norra Irak mot bakgrund av Europaparlamentets resolution B8-1159/2016 i bilaterala kontakter med Iraks regering och det kurdiska regionala självstyret i Erbil samt i FN:s säkerhetsråd.

Konflikten i Irak är en mänsklig katastrof, och jag känner stor oro över de kristnas och andra minoriteters situation. Samstämmiga rapporter talar om grova, systematiska och omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt. Daish brutalitet har urskillningslöst drabbat civilbefolkningen. Ingen undkommer – varken sunniter, shiiter, kurder, kristna eller andra grupper.

Regeringen har kraftigt fördömt Daish och dess brutala övergrepp. Vi har tillsammans med det internationella samfundet ett ansvar att förebygga brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser, etnisk rensning eller folkmord. Straffrihet är inget alternativ.

Som Europaparlamentets resolution klargör innebär Mosuloffensiven att behovet av planering för post-Daish i Irak åter har aktualiserats. Vägen framåt måste tillgodose behovet av en inkluderande politisk agenda för att inte riskera eskalerande instabilitet och sekteristisk söndring. På sikt är det denna breda politiska process som är avgörande för att upprätta ett lagligt styre och skydd för kristna och andra minoriteter i landet. Detta skulle, om irakierna själva vill, kunna inkludera lokalt självstyre för olika grupper.

Regeringen ser inte heller att särskilda frizoner för olika utsatta minoriteter skulle lösa de problem som råder i Irak. En förutsättning för att upprätta en fredad zon är även att Irak själv efterfrågar det. Någon sådan begäran har inte gjorts.

Regeringen för en löpande dialog med företrädare för olika minoritetsgrupper, såväl i Sverige som i Irak. Under sitt besök i Erbil i oktober träffade statsministern företrädare för yazidier, assyrier, kaldéer och syrianer. I samtal med representanter för såväl centralregeringen i Bagdad som Kurdistans regionala regering påtalade statsministern vikten av att mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt respekteras. Statsministern uttryckte också sin oro över de övergrepp som skett mot etniska och religiösa minoriteter.

Under vår tid i FN:s säkerhetsråd kommer regeringen att fortsätta att arbeta för förbättrad respekt för den internationella humanitära rätten och de mänskliga rättigheterna, för humanitärt tillträde samt för att stödja initiativ som kan bidra till att stridigheterna i Irak upphör.

Sverige kommer även att fortsatt driva på för att de politiska processerna inkluderar Iraks etniska och religiösa grupper samt kvinnor. Detta är i sin tur nödvändigt för att en långsiktig stabilitet och demokratisk utveckling tar vid. I EU är regeringen aktivt engagerad för att FN:s mer kort-siktiga stabiliseringsarbete och de militära insatserna mot Daish ska kompletteras med mer långsiktig försoning och politisk reform. Detta för att uppnå en hållbar och fredlig utveckling i Irak.

Anf. 2 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Tack för svaret, utrikesministern! Jag delar vad utrikesministern säger i sitt svar förutom i den del som handlar om fredade zoner.

Medan vi debatterar denna fråga pågår intensiva och mycket riskfyllda militära operationer för att befria ockuperat område i norra Irak från terrorgruppen Islamiska staten. Det är glädjande att många städer och byar på Nineveslätten nu är befriade, och att kyrkklockorna börjat ringa på Nineveslätten efter två års tystnad är ett gott tecken. Trots att en del kulturhistoriska byggnader och hus blivit förstörda är glädjen stor hos de kristna folkgrupper som återvänt för att inspektera förödelsen. De har fått hopp om ett nytt liv i regionen.

Fru talman! Nu när IS trängs undan i Irak är det dags att se framåt. Vi måste jobba för en mer öppen demokratisk utveckling med ökad säkerhet och trygghet i fokus. Vi behöver förbereda en återuppbyggnad av det som har förstörts. Vi måste skapa tillit mellan människor av olika etnicitet, religion och trosinriktning och göra det möjligt för flyktingarna att återvända hem.

Fru talman! År 2014 tvingades flera hundratusen kristna invånare och yazidier med våld på flykt från Nineve, Mosul och Sinjar. Terrorgruppen Islamiska staten var förövaren. EU-parlamentet antog i februari en resolution som definierar övergreppen som ett pågående folkmord. Kongressen i USA och flera andra parlament har gjort samma sak, dock inte den svenska regeringen. Detta gör mig väldigt besviken. Att vägra att erkänna att IS terrorhandlingar i regionen ytterst är ett folkmord på syrianer, kaldéer, assyrier, yazidier med flera är något respektlöst mot de drabbade minoriteterna och Europaparlamentets resolutionsbeslut.

Fru talman! Torsdagen den 27 oktober röstade Europaparlamentet igenom en resolution om bland annat självstyre för kristna, yazidier och turkmenier i olika delar i norra Irak. Europaparlamentet uppmanar Europeiska utrikes tjänsten, medlemsstaterna och det internationella samfundet att aktivt stödja resolutionen. Det ligger ett stort ansvar på Sverige som medlem i FN:s säkerhetsråd och EU att agera och verka för en fredad zon för de kristna folkgrupperna på Nineveslätten.

Fru talman! Intoleransen mot mångfalden av etnoreligiösa grupper är stor. Intoleransen mot religionsfrihet och trosfrihet är stor liksom avsaknaden av respekt för mänskliga fri- och rättigheter. Dessutom finns en oförmåga hos den irakiska regeringen att skydda sina medborgare från övergrepp. De kristna folkgrupperna i Irak efterfrågar en fredad zon och anser att det är den enda lösningen för att återvända och leva under trygghet och säkerhet. Det är anledningen till EU:s beslut om fredade zoner för att möjliggöra dessa gruppers fortsatta existens i landet.

Regeringens vägran att erkänna folkmordet och vägran att stödja fredade zoner i Irak gör att miljoner invånare kommer att tvingas att leva kvar som flyktingar under miserabla förhållanden. EU förväntar sig att nationella regeringar agerar i linje med resolutionen mot tredjeland, och i det här fallet mot irakiska regeringen. Frågan är: På vilket sätt kommer Sveriges regering att aktivt verka för resolutionsbeslutet i EU-parlamentet?

Anf. 3 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Jag tror att vi kan vara överens om att det som har hänt och fortfarande händer är fruktansvärt. Det är gräsligt att se de grymheter som utspelar sig. Det som ändå är hoppfullt är att man nu har lyckats fördriva dem från Mosul. Men det är inte på något sätt avslutat. Man vet i krig att det kan ske framryckningar, och sedan blir det ett bakslag. Kriget är inte över. Det finns en ljusning i Irak, men det är väldigt illa i Syrien. Dessa områden ligger nära varandra

När det gäller frågan om en fredad zon för framför allt kristna förstår jag tanken och att man söker skydd. Det är en väldigt utsatt minoritet. Men ett problem i sammanhanget är att Irak hittills har sagt nej. Det irakiska parlamentet har sagt att det möjligtvis kan bli av när Nineveslätten är befriad. Men det kan man inte säga att den är ännu – det är alldeles för tidigt – och det är inte ens säkert att Irak kommer att säga ja i ett senare skede.

Det som är viktigt nu är fredlig samexistens och demokrati. Detta är viktigt för att landet inte ska splittras upp och falla sönder ännu mer. Det har funnits problem för minoriteter, inte bara i förhållande till Daish. Denna hemska situation har förvärrat andra konflikter också, och många minoriteter känner sig väldigt osäkra. En del statslösa palestinier har till exempel flytt från Irak för att de inte känner sig trygga vare sig i förhållande till Daish, den irakiska regimen eller det irakiska samhället.

När ett samhälle utsätts så här fruktansvärt påverkas också allt annat negativt. Fortsättningsvis bör man involvera Iraks styre på demokratisk väg. Sedan kan man naturligtvis ha synpunkter på hur styret – och självfallet minoritetsskyddet – ser ut, men om man utestänger det demokratiskt valda parlamentet har det definitivt nackdelar.

Från tidigare konflikter ser vi att det inte brukar vara positivt när man kommer utifrån och ska styra upp ett land, utan man måste ha med landets representanter, minoritetsgrupperna och kvinnorna, som utrikesministern nämnde. Folket måste vara med, både direkt – med folkgrupperna – och genom sina representanter och politiker, för att det ska bli en långsiktigt positiv utveckling.

Oavsett hur man gör tror jag att det kommer att ta lång tid eftersom situationen är så dålig. Det är viktigt att man lyssnar på Iraks parlament och har med det i processen. Det är nog för tidigt med denna fråga i och med att kriget inte är över.

När det gäller EU:s beslut i Europaparlamentet har EU ingen befogenhet. Självfallet är förslaget starkt opinionsbildande, och det blir ett inspel i processen. EU har dock ingen beslutsrätt i denna fråga. När det gäller FN finns förhållningssättet att man ska göra detta i samråd med Irak för att få en långsiktigt hållbar utveckling. En kortsiktig lösning skulle kunna få negativa effekter som får ännu värre konsekvenser än de vi har sett hittills.

Frågan är definitivt intressant, men jag tror att man måste sköta det demokratiskt i samarbete med Irak.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Jag skulle vilja säga något om hur regeringen agerar för att bistå minoriteter och hur vi tänker kring återuppbyggnad i Irak.

Jag har stor sympati för de synpunkter som förts fram, och några av dem har redan fått bra svar av Hillevi Larsson. Vi kan alla konstatera att situationen i Irak är en mänsklig katastrof. Daishs framfart har inneburit ett ökat riktat våld mot kristna minoriteter, som är svårt drabbade. Fortsatt engagemang för att besegra Daish på marken är av vikt för att minska lidandet.

Vårt deltagande i koalitionen mot Daish är brett och kommer nu, avhängigt riksdagens godkännande, att innebära att vi fördubblar vår militära utbildningsinsats. Det finns ett omedelbart behov av humanitära insatser, och Sverige har i år avsatt över 200 miljoner kronor, vilket gör oss till en av de största bilaterala givarna till Irak.

Situationen för de mänskliga rättigheterna i Irak är också oroande. Respekten för MR, rättssäkerhet, politiskt deltagande, transparens, antikorruption och försoningsdialog är helt avgörande för stabilitet och ytterst för ett sammanhållet Irak en vacker dag. Rättsväsendets oberoende, att få slut på godtyckliga frihetsberövanden samt respekt för rättsstatens principer är andra nödvändiga förutsättningar.

Det vi har att hantera är över 20 år av krig, sanktioner och sekteristiskt våld, som har lett till mycket svåra sociala och politiska utmaningar. Det kräver att man orkar engagera sig brett och mycket långsiktigt.

Nu måste vi, efter den senaste tidens militära framgångar mot Daish och offensiven mot Mosul, blicka framåt. Om vi vill åstadkomma varaktig förbättring av minoriteters och inte minst kristnas situation i Mellanöstern – att detta är nödvändigt är vi helt överens om – måste vi gå till botten med problemen.

Regeringen för nu en löpande dialog med Irak om vikten av att få en inkluderande politisk dialog. Vid de besök som jag, försvarsministern och statsministern har gjort har vi betonat att man måste få en politisk dialog för att lösa motsättningar och bidra till nationell försoning och långsiktig

stabilitet. Just försvaret av grundläggande mänskliga rättigheter, som jag nämnde, och skyddet av etniska och religiösa minoriteter är centrala delar i kampen mot Daish.

På sikt är det den politiska processen i Bagdad som är avgörande för om man ska kunna få ett lagligt styre och skydd för kristna och andra minoriteter i landet. Det har vi som sagt tagit upp vid flera tillfällen med KRG, centralregeringen och företrädare för yazidier, assyrier, kaldéer och syrianer.

Vi har beslutat att ta fram en femårig biståndsstrategi för Irak med fokus på freds- och statsbyggande och jämställdhet. Den kommer att omfatta 130 miljoner kronor om året.

När det gäller idén med en fredad zon krävs det att Irak vill ha detta, och det krävs dessutom att man kan upprätthålla den och se till att det verkligen blir en fredad zon och inte en dödsfälla. Vår viktigaste invändning har hittills varit att basen måste vara en önskan från landet självt och att de ser det som ett led i sin utveckling. Det är viktigt att vi för en dialog om detta med Irak.

Anf. 5 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Till Hillevi vill jag säga att det inte är någon som vill söndra ett samhälle efter etniska regioner, men som situationen ser ut i Irak är det ett sekteristiskt dominerat samhälle. Alternativet är en fredad zon, för att människor ska kunna överleva i regionen.

Till utrikesministern vill jag säga: Humanitärt och militärt stöd – absolut! Ju mer vi kan göra desto bättre. Ni har varit där nere och träffat grupperna, men det räcker inte med att träffa dem. Det handlar om att ta nästa steg och vara en röst för dessa minoritetsgrupper och se till att försöka jobba aktivt för det de vill.

De vill ha en fredad zon – de vet att det är det enda som kan rädda dem i regionen. Om man tittar på exempelvis den kurdiska regionen ser man resultat och vad det har betytt för dem under de senaste 15–20 åren. De har varit förskonade från folkmord och övergrepp, som kristna och yazidier har drabbats av.

Fru talman! Dessa minoriteter har varit förtryckta och förföljda i många decennier, och de kristna folkgrupperna har blivit marginaliserade på grund av all sekterism i samhället. En fredad zon innebär ökad trygghet och säkerhet. Det är faktiskt det enda som kan få de kristna och andra drabbade minoriteter att återvända till sina landområden och leva kvar i Irak.

För att återskapa tillit i samhället och hopp om en fredlig framtid i Irak är det viktigt att EU och FN tillsammans med den irakiska regeringen och militären tar ansvar för att trygga och återuppbygga det område som återtagits och slutföra befrielsen av miljonstaden Mosul.

Fru talman! Utrikesministern nämnde något om att förebygga brott. En fredad zon kan vara ett alternativ för att göra detta. Dessutom nämnde utrikesministern i sitt anförande om irakierna själva vill ha ett lokalt självstyre och om regeringen i Irak skulle gå med på det. Vad jag förstår, utrikesministern, kan ni tänka er att ställa er bakom ett sådant förslag till fredad zon eller lokalt självstyre. Det var så jag uppfattade det.

Prot. 2016/17:32
22 november

Svar på
interpellationer

Det är just detta vi egentligen diskuterar i dag: Folket och de drabbade minoriteterna vill ha detta. De har begärt det av Europaparlamentet, som har kommit fram till ett resolutionsbeslut. Den irakiska konstitutionen medger detta.

Frågan är: Vad är det som gör att utrikesministern inte aktivt verkar i sina bilaterala kontakter med den irakiska regeringen för att de kristna på Nineveslätten ska få en fredad zon så att de kan leva i fred och frihet i sitt eget hemland?

Anf. 6 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Jag tror ändå att det yttersta målet nu, förutom att bli av med Daish, är att Irak ska utvecklas i en fredlig riktning och att man helt enkelt kan tillämpa demokrati och mänskliga rättigheter så mycket som möjligt.

Kristna är definitivt en utsatt minoritet. Framför allt Daish har utsatt dem mycket. Men även yazidier har varit illa ute. De är också en viktig minoritet att skydda. De är inte kristna, utan de har en speciell religion. Däremot är de kurder som folkgrupp. Det är definitivt viktigt att lyfta fram kristna som en utsatt grupp, men jag tror också att det är viktigt att man inte glömmer andra grupper som yazidier och alla andra minoriteter som är mer eller mindre utsatta och har varit det under lång tid. Målet måste vara fredlig samexistens.

Zoner av olika slag måste vara en sistahandslösning. Förstahandslösningen är att människor ska kunna leva tillsammans i fred. Om man har så många minoriteter som Irak måste man kunna leva tillsammans. Minoriteterna är verkligen många, och en del små grupper som är väldigt utsatta behöver stöd. Det ska vara förstahandslösningen. Man får inte släppa det demokratiska spåret, utan detta måste ske med irakiernas godkännande för att det ska bli bra. Annars kommer det att bli ett bakslag.

Om man jämför med kurderna kan man se att det var en lösning som har gått igenom, men det är klart att det också skapar spänningar även om det kan vara att föredra i vissa fall – i extrema undantagssituationer. Jag tror ändå att förstahandsmålet måste vara att alla ska kunna leva tillsammans i fred. Fredade zoner är en sistahandslösning. Alla minoriteter borde få skydd.

Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! En sak är säker: Det finns ingen snabb och enkel lösning på alla de problem som vi ser i Irak. Det måste handla om en politisk process som sätts på plats, och det måste ske med ett internationellt engagemang: att det internationella samfundet samordnar och agerar gemensamt för att stödja Irak i denna situation. Det måste ske genom en inkluderande politisk process, och den måste innehålla alla de element som vi redan har talat om – alltifrån att bygga upp en stark rättsstat, att försvara de mänskliga rättigheterna och att jobba mot korruption till att se till att hela processen, beslutandeprocesser och politiska processer, blir sådan att den också omfattar minoriteterna.

Vi fortsätter att driva på i både EU och FN från svenskt håll för tydliga åtgärder och ställningstaganden mot övergrepp på och kränkningar av humanitär rätt och MR. Vi uppmärksammar särskilt minoritetsgrupper – kvinnor, barn och andra utsatta grupper och personer. Det innebär också

att vi anser att man måste ställa ansvariga till svars och att brottsoffer ska få upprättelse.

Det handlar dessutom om att se till att Irak har en ekonomi som kan klara de stora och svåra uppgifterna framöver. Det handlar om att ta hand om alla internflyktingar i Irak. Vi förstod redan under vårt besök att det är en jättestor och svår uppgift. Vi stöder FN-missionens roll i Irak och alla ansträngningar för att stödja nationell försoning och den politiska processen.

Vår syn på detta är att det är viktigt att resonera om vilka lösningar som ska komma fram. Men det måste vara irakierna själva som säger: Det här är vägen framåt. Man måste försöka komma sams om vad som ska vara lösningarna. Jag tror att problemet är konkretionen – att vi inte riktigt ser hur man skulle kunna upprätta fredade zoner och hur de skulle se ut för alla de olika minoriteter som finns i Irak i dag. Vem ska se till att garantera säkerheten så att zonerna inte i själva verket blir dödsfällor i stället? Det är de konkreta frågor som kräver ett svar för att man ska kunna handla.

Vi behöver förbereda uppbyggnaden, eller snarare återuppbyggnaden, av Irak. Vi behöver förbereda en fredlig samexistens mellan olika grupper och se till att det blir en inkluderande politisk process.

Vi har förstås uppmanat Irak att ansluta sig till ICC så att de övergrepp som sker i Irak kan prövas och bestraffas och att de som är ansvariga kan ställas inför rätta. Då får domstolen möjlighet att undersöka uppgifterna om folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Det ska inte spela någon roll vad det kallas; vi har en skyldighet att agera i alla lägen. Sverige är en av de mest trogna både när det gäller att ge politiskt stöd och när det gäller att se till att humanitärt hjälpa till. Upprepade gånger har vi uppmärksammat till exempel yazidiernas och andra minoriteters situation i Irak. Jag har personligen sett till att det är gjort på olika sätt via sociala medier och genom de insatser som vi gör både i EU och i FN.

Anf. 8 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Vår vision är densamma: ett öppet, demokratiskt och fritt samhälle. Men vi talar om Irak. Vi talar inte om Sverige eller om andra europeiska västländer. Det är Irak vi talar om. Vad är alternativet för att de här människorna ska överleva det övervåld som de dagligen utsätts för? Det är det vi diskuterar, Hillevi. Det du talar om gäller kanske om 100 eller 200 år, och vi vet inte ens om det är möjligt. Detta är ett sekteristiskt och odemokratiskt samhälle byggt på sekterism. Konstitutionen är sådan, och så vidare.

Fru talman! Det finns en sak som förvånar mig. När man fattar ett resolutionsbeslut i EU-parlamentet vet jag att det inte är bindande. Det är en rekommendation. Men om inte ens medlemsstaterna verkar aktivt för att resolutionerna ska bli verklighet – vad är det då för mening med att de svenska parlamentarikerna, i det här fallet socialdemokraterna i EU-parlamentet, stöder resolutioner liknande denna? Utrikesministern på hemmaplan är ju helt avvisande till de beslut som fattas. Det förvånar mig, och detta skulle jag vilja ha ett svar på.

Europaparlamentet har röstat igenom en resolution om självstyre för bland andra kristna, yazidier och andra i olika områden i Irak på grund av att man anser att detta i dag är det enda alternativet för att de ska kunna återvända och fortsätta att leva i det egna hemlandet. Det handlar om lokalt

självstyre i samråd med och underställt Bagdadregeringen. Det handlar inte om att på något sätt sära på landet.

Fru talman! Dessutom uppmanar Europaparlamentet den europeiska utrikes tjänsten, medlemsstaterna och de internationella samfunden att aktivt stödja resolutionen. Utrikesministern kommer snart att vara i FN-stolen i säkerhetsrådet. På vilka sätt kommer utrikesministern att verka i FN:s säkerhetsråd och gentemot den irakiska regeringen för att en fredad zon blir verklighet?

Anf. 9 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru talman! Tack så mycket, Robert Halef! Jag delar din bitvisa förtvivlan över situationen i Irak. Jag tror att det är viktigt att vi diskuterar alla framkomliga vägar.

Jag kan bara upprepa det jag sa förut: Det finns ingen enkel lösning. Det finns inte heller något koncept som man omedelbart kan placera i eller tillämpa på Irak och säga: Nu kallar vi det här för fredade zoner, och så är de det. Jag önskar att det fanns någonting som angav hur detta ska genomföras. En regering har ju också ansvar för att se till att det händer saker och att någonting praktiskt kan realiseras på marken som gör det lättare för människor. Hur ska det gå till?

Jag önskar att *det* hade stått i resolutionen, som jag i övrigt tror omfattar hundratals förslag och som är något mycket mer än bara detta förslag. Jag säger inte alls att jag är helt avvisande. Jag tror att alla goda idéer måste prövas för att se till att Irak, och särskilt de utsatta minoriteterna där, får en framtid. Men hur ska det genomföras och av vem? Och går det att göra om inte Irak som land säger att detta är vägen framåt och att de är med på det? Hur ska man då kunna kalla det för en fredad zon?

Det finns någonting som inte är realistiskt i att bara skapa ett koncept och sedan inte kunna ange hur det ska åstadkommas.

Jag tar ansvar också för att det vi gör ska kunna realiseras och bidra till att skapa en bättre situation på marken. Det finns ett politiskt spår, ett humanitärt spår och faktiskt också ett militärt spår för att kämpa ned Daish, därför att de är orsak till så mycket lidande för inte minst minoriteterna i Irak.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2016/17:59 om delegation för att skapa jobb

Anf. 10 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Christian Holm Barenfeld har frågat arbetsmarknads- och etableringsministern hur många jobb delegationen mot segregation kommer att skapa fram till år 2020 och hur mycket delegationens arbete kommer att kosta. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

För att bryta segregationen krävs långsiktiga reformer, såsom investeringar i jobb, utbildning, boende, välfärd och jämlikhet. Regeringen initierar därför ett långsiktigt reformprogram som kommer att pågå under

2017–2025. Syftet är att lyfta socialt utsatta områden och bryta segregationsmekanismer. Reformprogrammet delas in i fem utvecklingsområden: att bekämpa brottsligheten, minska långtidsarbetslösheten, lyfta skolorna och elevernas resultat, stärka samhällsservicen och minska bostadssegregation och trångboddhet samt att stödja civilsamhället och arbetet för demokratiska värderingar.

En delegation kommer att tillsättas för att arbeta med reformprogrammet där en av många delar är att arbeta för att skapa jobb. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att delegationen tilldelas 50 miljoner kronor 2017, 75 miljoner kronor 2018 och därefter 100 miljoner kronor årligen.

Regeringen prioriterar att jobbtillväxten ska fortsätta att stimuleras och att matchningen på arbetsmarknaden ska förbättras. Arbetsmarknaden är dock en marknad, inte en planekonomi. Det innebär att det är upp till arbets sökande att söka de lediga jobben och upp till arbetsgivarna att anställa. Regeringens uppgift är att säkerställa så bra förutsättningar som möjligt för matchningen på arbetsmarknaden så att arbets sökande hittar arbete och arbetsgivare får tag på rätt kompetens. I detta är det bland annat viktigt med en aktiv näringspolitik som bidrar till att skapa fler arbetstillfällen.

När det gäller nyanlända är det särskilt viktigt att de samlade insatserna för mottagande och etablering fungerar väl. Genom förslagen i budgetpropositionen för 2017 öppnar regeringen för nya möjligheter till arbete för nyanlända genom bland annat moderna beredskapsjobb i staten, en högre subventionsgrad för nyanlända med nystartsjobb och att extratjänster utvidgas till nyanlända. På så sätt skapar vi bra förutsättningar för tillväxt och jobbskapande i Sverige.

Sedan regeringen tillträdde har sysselsättningen också ökat med 120 000 personer, och de utrikes födda står för större delen av denna ökning.

Anf. 11 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka samordnings- och energiminister Ibrahim Baylan för svaret på min interpellation. Det är ett svar som jag i många delar inte säger emot intentionerna med, men samtidigt är det ett svar som jag inte tycker ger några speciellt konkreta svar på de frågor jag ställer i min interpellation. Jag får förvisso reda på vad som står i budgeten och vad regeringen har avsatt per år. Däremot är det väldigt vagt om vad som är tanken att man ska göra och hur man ska göra det, och det finns ingenting om hur många personer som man beräknar ska komma i arbete.

Sverige har stora utmaningar på integrations- och migrationsområdet. Vi har ett utanförskap som ökar i Sverige, och snart riskerar omkring 1 miljon personer att befinna sig i utanförskapet.

Samtidigt som det på många sätt går bra för Sverige för tillfället – företagen går generellt sett bra och jobben blir fler – ser vi att för dem som står längst från arbetsmarknaden blir vägen tillbaka allt längre och antalet berörda personer allt fler. Alltför många står utanför arbetsmarknaden, och etableringstiden är oroväckande lång. Det var den också innan den omfattande flyktingkris började som vi sett sedan framför allt hösten 2015.

Prot. 2016/17:32

22 november

Svar på
interpellationer

Fru talman! I dag är det bara 25 procent av de nyanlända som har ett heltidsjobb efter åtta år i vårt land. Även i gruppen som har varit här i 15 år saknar ungefär hälften av individerna arbete.

Det är bra att regeringen har ambitionen och viljan att fler personer ska få arbete. Samtidigt kan vi konstatera att regeringens politik och de förslag som läggs leder till motsatsen. På jobbmrådet skulle det ju dessutom vara bra om det framkom bra och konkreta förslag för att fler ska komma i arbete.

Sysselsättningsgraden i riksdagens arbetsmarknadsutskott är för närvarande mycket låg. Vi har helt enkelt inga möten. Vi har en socialdemokratisk ordförande i utskottet och en socialdemokratisk arbetsmarknadsminister, men det kommer inga förslag.

I valrörelsen lovade regeringen vitt och brett att Sverige skulle ha den lägsta arbetslösheten inom EU 2020. Det är bra att man vill ha låg arbetslöshet, men det var ett förslag som redan då dömdes ut av alla seriösa bedömare. De enda som egentligen sa att det skulle vara möjligt att uppnå var Socialdemokraterna, vilket sedan har lyfts fram i många diskussioner och debatter, inte minst av statsminister Stefan Löfven och arbetsmarknadsminister Ylva Johansson. Socialdemokraternas och regeringens självförtroende har det inte varit något fel på.

Men, fru talman, så kommer vi då till det här med politik och verklighet. I valrörelsen utlovade man 32 000 traineejobb. 254 har det blivit. Man utlovade 20 000 extratjänster, och det har blivit 1 479. Det skapades ett snabbspår in på arbetsmarknaden för nyanlända. 2 400 personer har deltagit där, men totalt är 58 000 personer inskrivna i etableringen och fler lär det bli.

Vi har ett utanförskap som omfattar närmare 1 miljon individer, och slår vi ihop regeringens samlade vallöften och satsningar och resultaten av dem blir det ungefär 4 000 personer av 1 miljon.

”Arbetsmarknaden är dock en marknad, inte en planekonomi”, säger ministern. ”Det innebär att det är upp till arbetssökande att söka de lediga jobben och upp till arbetsgivarna att anställa.” Här håller jag med, och varken jag eller mitt parti Moderaterna har någonsin varit för planekonomi eller samarbetat med sådana krafter och partier.

Samtidigt ser vi att regeringen vill skapa 5 000 statliga beredskapsjobb för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi behöver fler enkla jobb. Varför ser inte regeringen till att fler enkla jobb kommer fram på hela marknaden? Jag vet att socialdemokratiska LO inte gillar enkla jobb, men det vore bra med fler sådana.

Det är dags att regeringen börjar leverera och börjar bryta utanförskapet. Jag frågar därför ministern igen: Vad innebär förslaget om delegationen för att skapa jobb mer konkret, och hur många räknar ministern med ska komma i arbete genom regeringens satsningar?

Anf. 12 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Ibland blir jag inte riktigt klok på kritiken. Det har varit mycket kritik mot att man inte har en integrationsminister och inte talar om integration. När man nu har ett så här omfattande arbete just på det området blir det kritik för det. Jag tycker att det är lite märkligt.

Det är omöjligt att säga exakt hur många arbeten det här kommer att leda till. Ska man göra det behöver man ha en kristallkula för att sia in i framtiden. Det går inte. Däremot är det uppenbart att ju mer man satsar på ett politikområde desto större chans har man att lyckas när man nu fokuserar.

Det som är bra också är att man tar in flera olika politikområden i det här. Det handlar inte bara om jobb, även om det är en mycket central fråga, utan det handlar också om utbildning, om bostadssituation, om människor i så kallade utanförskapsområden och om hur man satsar på de områdena så att människorna där inte upplever att de kommer i sista hand, vilket en del upplever att de gör.

Ministern har ju svarat utförligt på vad det här handlar om. Jag tycker att det är spännande att man har de här stora visionerna för hur vi ska lösa problemet och att man kan använda sig av verktygslådan på flera olika politikområden där det behövs.

Jag tror att en viktig sak är att titta på goda exempel. I Malmö till exempel, där jag kommer från, blandade man elever från skolor i olika bostadsområden, både sådana där föräldrarna var välutbildade och hade relativt goda inkomster och sådana där många föräldrar hade låga inkomster och många var arbetslösa. Effekten blev att eleverna som kom från de ut-satta områdena höjde sina betyg markant. Det var alltså rejäla förbättringar. Men det ledde inte till att de elever som gick på samma skola men som kom från områden där föräldrarna är välutbildade fick lägre betyg och resultat. Det är väldigt intressant. Och det talar för att det är bra att bryta segregationen.

Mycket av det här bygger på bostadssegregationen, på att det är naturligt att barnen går på förskolor och skolor som ligger nära hemmen. Då riskerar vi att få en sådan effekt att elever som kommer från hem med välutbildade föräldrar går för sig och att de andra går för sig. Det drabbar framför allt elever som kommer från områden med många fattiga eller arbetslösa föräldrar. Att bryta det är ett exempel på vad man skulle kunna göra.

I Malmö har vi en jättestor utmaning. Vi har verkligen inte löst problemen utan har enormt mycket att göra. Men jag tror att det är viktigt att fokusera på positiva exempel och se om man kanske kan tillämpa sådant på fler håll, för att få en positiv utveckling.

Trångboddhet, som nämndes, innebär också att det blir svårt att göra läxor. Om det till exempel bor två familjer i en lägenhet kan det vara svårt att få vara i fred. Och om man inte klarar skolan är risken större för att bli arbetslös. Då är det i sin tur större risk för att man blir fattig, drabbas av ohälsa, i värsta fall till och med hamnar i missbruk, kriminalitet och drabbas av förtida död. Det går att se tydliga sådana samband. Det börjar tidigt. Det är därför vi ska ge alla barn, redan när de är små, de bästa förutsättningarna.

Det är bra att regeringen arbetar långsiktigt. Det finns ingen quick fix, som man kan använda för att lösa det över en natt.

När det gäller arbetslösheten kan vi också titta på var det finns behov av folk. Många lediga jobb tillsätts inte i dag, eftersom man inte hittar människor med rätt kompetens. Jag tror att många ungdomar och arbetslösa skulle kunna få utbildning inom de områdena, för att kunna ta de jobben. Det handlar inte bara om enkla jobb, som det talas om.

Anf. 13 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Läget är allvarligt. Vi ser en utveckling som har pågått under en längre tid, och den går åt fel håll.

Utvecklingen måste brytas, av flera olika skäl. Ett skäl är att vi som samhälle ska hålla ihop. En av de finaste sakerna med den svenska modellen är att vi vill att barn som föds och som bor i detta land ska få likvärdiga möjligheter att skapa sig ett gott liv. Det är bra, inte bara för de barnen eller de människorna utan för hela vårt samhälle.

Jag tror att vi allihop, oavsett regering – vi måste ha en viss ödmjukhet här – har gjort misstaget tidigare att tro att det finns *en* enkel lösning på det här. Om vi bara vidtar den åtgärden – en skattesänkning här, en utbildning, en insats eller ett projekt där – kommer vi att lösa utmaningarna.

Det har inte varit något fel på ambitionerna. Jag misstror varken den förra moderatledda regeringen eller tidigare socialdemokratiska regeringar. Men vi måste lära oss av de misstag som gjorts. Ett av dem har varit just letandet efter *en* lösning. Det finns ingen sådan. Det finns inga enkla lösningar.

Ett annat misstag har varit kortsiktigheten i insatserna, de populistiska inslagen. Det är därför regeringen tillsätter den här delegationen, så att den ska få jobba långsiktigt.

Jag skulle önska att vi kunde göra det tillsammans, Christian Holm Barenfeld. Jag tror nämligen att det finns en poäng i att hitta ett samarbete över blockgränsen, för att ta oss an dessa stora utmaningar. Om varje ny regering som kommer byter politik gång efter gång blir det ju kortsiktigt. Det blir populistiskt. Det blir framför allt impotent. Det händer ingenting. Det blir inte verkningsfullt.

Jag har tillsatt delegationen som kommer att komma igång under 2017. Den kommer att jobba med ett stort antal frågor, just eftersom det inte finns någon enskild lösning att jobba med. Det handlar om alltifrån att få ordning och reda, att bekämpa brottsligheten, att få fler poliser till att se till att skruva i straffsatser och annat så att det inte råder något tvivel om hur man ska bete sig eller inte. Det handlar om att knäcka långtidsarbetslösheten. Vi har en situation i dag där fler och fler i Sverige jobbar – tack och lov. Vi ser också att människor som är utrikesfödda kommer i arbete. Det är bra. Men det räcker inte. Vi måste fortsätta det arbetet.

Fru talman! Jag tror inte heller att det långsiktigt går att skapa ett jämlikt samhälle om vi har ett skolsystem där skillnaderna ökar år efter år. Det gjorde de också under de åtta år som Moderaterna ledde regeringen i detta land. Vi måste se till att investera och ge alla ungdomar en bra start i livet.

Vi måste se till att stärka samhällsservicen och minska bostadssegregationen, genom att bygga nya bostäder. Det sker också, i rekordfart just nu.

Vi måste också se till att stödja civilsamhället och alltid stå upp för de demokratiska värderingarna, oavsett var i vårt land detta är.

Det är detta som delegationen ska jobba med. Regeringen är besjälad av att ta sig an alla dessa svåra utmaningar. Av Christian Holm Barenfelds första inlägg får man dock känslan av att Moderaterna mest tycks vara besjälade av att hitta fel på Socialdemokraterna.

Vi kan lägga till handlingarna att vi inte är perfekta. Men vi har en ambition. Och vi kommer att försöka göra allt som vi har till vårt förfogande, i form av verktyg, för att ta oss an utmaningarna. Jag sträcker också ut en hand till Moderaterna: Låt oss göra det tillsammans, på ett antal punkter! Jag tror att det skulle vara bra med sådan långsiktighet och stabilitet.

Anf. 14 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Jag tycker att det är bra att man vill fokusera på de här frågorna. De är viktiga. Det tror jag faktiskt att statsrådet och jag är överens om. Våra lösningar är något olika. Men läget är som sagt allvarligt. Mycket går åt fel håll, och det måste brytas.

När vi i Moderaterna går igenom och omarbetar vår politik anpassar vi den givetvis efter den tid som är nu, och vi har varit självkritiska när vi tittat bakåt. Vi borde ha gjort mer under vår regeringsperiod när det gäller integration och vår migrationspolitik. Samtidigt har vi konkreta förslag på många områden för hur jobben ska bli fler och hur det ska bli lägre trösklar in på arbetsmarknaden för dem som står långt ifrån den.

Jag ser gärna breda lösningar. Jag ser gärna utsträckta händer. Men problemet är att regeringens utsträckta händer brukar innebära att vi ska köpa förslag som ligger. Då är det kanske inte fullt så aktuellt. Vi vill nämligen ha konkreta förslag som leder till fler jobb.

Det är spännande med stora visioner, som Hillevi Larsson säger. Visst är det bra med visioner. Men det är också bra om det finns konkreta förslag som leder till verklig handling.

När det gäller integration brukar jag sällan använda just Malmö som föredöme. Det är en kommun som har styrts av Hillevi Larsson och hennes vänner under lång tid och som inte har levererat särskilt bra resultat på just integrationsområdet.

Det här är ett ansvar som vi alla har, vilket ministern säger. Vi ser samtidigt att det går bra för väldigt många svenskar – för företag och för många av dem som står nära arbetsmarknaden. Men det är de som står långt från arbetsmarknaden som har det svårast. Då blir det ännu svårare att förstå varför man inte vill lägga fram konkreta förslag som skulle leda till fler enkla jobb.

Man lägger exempelvis fram förslag för 5 000 statliga beredskapsjobb. Jag tog tidigare upp att man har lovat 32 000 traineejobb, och det blev 254. Man har lovat 20 000 extratjänster, och det blev inte ens 1 500. Nu lovar man 5 000 beredskapsjobb. Vi får se vad det blir av det.

Även om man skulle göra allt det, till och med om regeringen skulle lyckas leverera det man lovade i valrörelsen, skulle det bli kanske 50 000 jobb; det är 1 miljon som står utanför arbetsmarknaden. Och även om regeringen skulle lyckas leverera beredskapsjobben kommer vi inte ens upp i 10 000 jobb i dagsläget.

Samtidigt försvagas RUT och ROT, som kanske är några av de viktigaste delarna för att personer ska få sitt första jobb och komma in på arbetsmarknaden och sedan kan göra yrkeskarriär. Det är där som man ser det konkreta resultatet.

Jag skulle jättegärna vid varje utskottsmöte hantera konkreta förslag från regeringen som leder till att jobben blir fler. Men nu är det all-time-high på inställda utskottssammanträden på grund av att regeringen inte levererar.

När det gäller delegationen för arbete och de jobben, ska jag tolka det som att ni vet hur mycket delegationens arbete kommer att kosta, men inte vad den ska leverera?

Anf. 15 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Det är lätt att gräva ned sig så att det blir fullständigt nattsvart, men vi måste ändå konstatera att sysselsättningen ökar. Det blir fler jobb i Sverige. Vi har den högsta sysselsättningen i hela EU sett till andel av den arbetsföra befolkningen som arbetar. Det är positivt. Men vi ska självklart inte slå oss till ro med det; arbetslösheten är vårt huvudmål och den ska ned så långt som det över huvud taget är möjligt.

Det är också intressant att titta på vilka effekter som den förda politiken har. Det går åt rätt håll, men vi måste definitivt accelerera hastigheten. Men allting som hittills har gjorts är inte dåligt, utan det har faktiskt lett till minskad arbetslöshet. Många av jobben har också gått till människor med invandrarbakgrund, inte minst till nyanlända.

Det är också viktigt att man inte klumpar ihop grupper. Jag tror att det är det som är ett stort problem. Vi ska alla vara självkritiska för att man genom åren har haft en syn på vissa grupper som innebär att de inte kommer att klara sig. Man har också haft synen att barn till arbetslösa eller i fattiga familjer inte kommer att klara målen. Detsamma gäller omhändertagna barn. Man har haft en låg uppfattning om vad dessa barn klarar av som ofta visar sig vara helt felaktig. De har samma intelligens som andra barn, och de behöver stimulans, någon som tror på dem.

Det finns positiva exempel som man kan ta del av. Om man satsar på alla barn i Sverige från tidig ålder ser man resultaten. Det är fler som klarar sin utbildning och det är fler som får jobb. Det är så vi långsiktigt kan bryta segregationen.

Vi måste utvärdera allt som görs, men vi ska ha offensiva åtgärder. Jag tycker att regeringen väldigt tydligt pekar ut vilka områden man ska jobba med. Sedan måste ju delegationen själv komma med något konkret. Det är ju det som är syftet med det hela.

Anf. 16 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag ska börja med något ovanligt. Jag ska börja med att citera Albert Einstein. Han sa en gång: ”Definitionen av galenskap är att göra samma sak igen och igen och förvänta sig andra resultat.” Det är visa ord som man bör lyssna på.

Om man om och om igen provar med samma metod och det visar sig att den inte fungerar kanske man ska närma sig en utmaning med ett stort mått av ödmjukhet och konstatera att det kanske är dags att pröva någonting annat. Olika regeringar har genom åren startat olika projekt – en del bra, en del mindre bra. Projekten har pågått så länge som pengarna har räckt, sedan har man avslutat projekten, oavsett egentliga resultat.

Under åtta år med borgerlig regering provade vi det stora verktyget, skattesänkningar. Det var så det lät under valrörelsen 2006 från den dåvarande moderatledaren. Det fanns 1 miljon i utanförskap som man måste ta sig an. Sedan ledde man landet i åtta år, och varje år genomfördes en ny stor skattesänkning som skulle lösa alla dessa utmaningar. Åtta år senare kunde vi konstatera att arbetslösheten var högre, segregationen hade tilltagit och utanförskapet var större.

Jag misstror inte Moderaternas ambitioner. Tvärtom vill jag gärna tro gott om de allra flesta i denna kammare, att de vill väl. Men man måste också ta till sig att om man har provat en metod om och om igen i 16 års budgetar och det visar sig att den inte fungerar, ja, då kanske det är dags att tänka om.

Det är mot den bakgrunden som jag gärna bjuder in till ett samarbete och en samverkan. Vi måste jobba brett för att öka jobben.

Det gläder mig att det är fler och fler som har ett arbete att gå till, men jag är inte nöjd. Det är alldeles för många som inte har det.

Det gläder mig att det är väldigt många av de nya jobben som går till människor som har varit arbetslösa, men jag är inte nöjd. Det är alldeles för många som inte har ett jobb att gå till.

Det gläder mig att allt fler ungdomar har ett arbete att gå till, men jag är inte nöjd. Det är alldeles för många som inte har något arbete att gå till.

Det är mot den bakgrunden som just arbete är en viktig del av denna delegations och av denna regerings agenda. Men det räcker ju inte heller med det. Vi måste se till att få ordning och reda i dessa förorter, se till att det blir fler poliser, se till att brott beivras. Vi måste se till att skolresultaten vänds.

Vi kan inte fortsätta att ha skolor som år efter år har 50 procents behörighet till gymnasieskolan, särskilt som vi vet att just gymnasieutbildning är ett grundläggande krav i dag för att få ett arbete, oavsett vad man gör med skatterna.

Vi måste se till att stärka civilsamhället och att demokratiska värderingar alltid genomsyrar det vi gör.

Vi måste se till att det blir fler bostäder så att vi på det sättet kan bryta bostadssegregationen.

Allt detta måste vi göra. Det kommer inte att gå över en natt. Hade det varit så enkla lösningar, Christian Holm Barenfeld, då hade de redan genomförts av den regering som du företräder eller den nuvarande regeringen eller regeringar dessförinnan.

Här krävs det att vi är målmedvetna och ambitiösa, gärna så brett över blockgränsen som möjligt, för att ta oss an dessa utmaningar. Jag är övertygad om att det går, men det kommer inte att gå över en natt. Och det kommer definitivt inte att gå med en enkel lösning. Om ett sådant alexanderhugg funnits, då hade det redan gjorts.

Anf. 17 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Jag tror inte heller att det finns någon enkel lösning. Politik är inte alltid enkelt, utan det kan till och med i vissa lägen vara jättesvårt.

Sysselsättningen ökar, det är bra. Jobben blir fler, det är bra. Men de kommer ofta inte dem till del som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Ja, det är sant att Alliansen sänkte skatter. De stora skattesänkningarna var fem jobbskatteavdrag. Det var de skattesänkningarna som såg till att den som arbetade fick behålla ungefär 1 500 kronor mer i plånboken varje månad. Utslaget blev extra stort för dem som hade små inkomster och medelinkomster. Den nuvarande regeringen var emot var och en av dessa fem skattesänkningar, men inser i regeringsställning att det vore förödande att ta bort dem, så man behåller dem. Det är viktigt att säga.

Nystartsjobben, som Alliansen införde, ledde under det första året till att fler kom i arbete än vad den nuvarande regeringens samtliga jobbsatser har gjort.

Vi införde arbetsmarknadsutbildningar som väl kunde ha justerats, men de riktades mot dem som stod längst ifrån arbetsmarknaden.

Nu ska man satsa på dem står närmare arbetsmarknaden. Det är i och för sig bra, men bedömningen från utredare är att de skulle få jobb ändå. Man lägger nu ned 1,8 miljarder kronor på arbetsmarknadsutbildningar. Arbetsförmedlingen själv och IFAU har kommit fram till att dessa utbildningar inte har någon effekt.

Ni vill gärna ha breda lösningar, men ni samarbetar bland annat med Vänsterpartiet som kanske inte riktigt håller med om att arbetsmarknaden är en marknad och inte en planekonomi. Vänsterpartiet vill göra allt för att begränsa sådana effektiva reformer som RUT-reformen. Den ledde till att väldigt många fick sitt första jobb i Sverige och sitt första jobb i livet.

Vi vill satsa mer på detta och mer på skolan än vad regeringen gör. Men ni får gärna vara med på dessa satsningar.

Tack så mycket för svaret och tack för debatten!

Anf. 18 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, själv, detta är en angelägen fråga. Det gäller inte minst möjligheterna att få jobb.

Jag minns själv hur det var att vara ny i Sverige. Det gjorde en hel del för min riktning i livet att mamma och pappa hade ett arbete att gå till. För det första skapade det förebilder på nära håll. För det andra har man som förälder en helt annan stolthet när man kan säga: Jag går till jobbet. Jag kan försörja min familj. Dessutom kan man ta ansvar för sina barn på ett helt annat sätt. Det är klart att detta är viktigt, och det är därför som regeringen sätter så oerhört stort fokus på det.

Fru talman! Sedan blir jag inte riktigt klok på Christian Holm Barnefeldts klagan över att vi samarbetar med Vänsterpartiet om budgeten. Det är ju de facto ett absolut krav från moderatledningen.

Menar du att moderatledningen gör fel som ställer detta krav för att vi ska kunna regera landet med en budget som röstas igenom i riksdagen får du väl lösa det med moderatledningen. Jag förstår inte riktigt denna klagan.

Fru talman! Detta är angelägna och viktiga frågor. Det är svåra frågor, men vi måste ta oss an dem av alla skäl: av rättviseskäl, av utvecklingsskäl – för detta samhälle kan utvecklas och stärkas ytterligare, men då måste vi också ta till vara alla de människor som bor här. Jag tror dessutom att det är bra för oss alla om vi lyckas bryta denna onda spiral som gör att ungdomar alltför lätt hamnar i gäng och ägnar sig åt dumheter och brott. Det är inte bra för dem eller för någon annan. Det är därför regeringen tar krafttag. Det är därför vi vill ha långsiktiga insatser. Återigen: Jag ser gärna

också ett samarbete över blockgränsen, så att vi också kan ta oss an detta på ett långsiktigt och bra sätt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:32
22 november

Svar på
interpellationer

§ 9 Svar på interpellation 2016/17:54 om situationen för polishundar och polishästar

Anf. 19 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Lotta Finstorp har frågat justitie- och migrationsministern om han avser att ta några initiativ för att stärka polishundars och polishästares rättsskydd. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Det är inte ovanligt att polishundar och andra tjänstehundar utsätts för våld i tjänsten och får skador. Det förekommer även att våld riktas mot poliser till häst och därmed, i vart fall indirekt, också mot hästarna. Detta är naturligtvis inte acceptabelt.

Tjänstehundar och polishästar är juridiskt att anse som egendom, och våld mot dessa betraktas i huvudsak som skadegörelse. I vissa fall kan det våld som riktas mot djuren även vara att bedöma som djurplågeri.

Regeringen har redan tidigare aviserat en översyn av straffen för attacker mot blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner. I anslutning till det är det naturligt att också titta på om det behövs ett förstärkt skydd även för till exempel polisbilar, andra utryckningsfordon, tjänstehundar och polishästar. Regeringen har således redan tagit initiativ för att titta på det straffrättsliga skyddet för tjänstehundar och polishästar. Utredningen kommer att tillsättas nu under hösten.

Anf. 20 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Det är glädjande att ministern tar det svaga rättsliga skyddet för tjänstehundar och tjänstehästar på allvar. Däremot kan jag inte på regeringens hemsida läsa att översynen av strafflagstiftningen även gäller det svaga rättsskyddet för dessa tjänstedjur. Det är ju detta som ministern hänvisar till i svaret. Eftersom det inte står nämnt något om polishundar och polishästar i översynen kanske det finns ett tillägg i en underliggande bilaga som inte går att läsa sig till på regeringen.se. Det vore önskvärt om ministern kunde förtydliga direktiven till översynen.

Jag tog ett citat från regeringens hemsida angående översynen av strafflagstiftningen: ”Skärpta straff för attacker mot blåljuspersonal: En översyn ska göras för att se över behovet av förändringar i strafflagstiftningen för att ytterligare öka skyddet för blåljuspersonal och andra viktiga samhällsaktörer.” Där kan det eventuellt ingå. ”Bland annat ska övervägas om angrepp på yrkesgrupper som har till uppgift att garantera säkerhet, liv och hälsa bör ses som särskilt allvarliga.” Jag hoppas alltså att detta verkligen kommer med i översynen.

Anledningen till min interpellation är den svaga rättsstatus som tjänstehundar och tjänstehästar har i Sverige. Det finns alltför många fall där dessa, tjänstemannens fyrbenta kollegor och vänner, har blivit attackerade

och svårt skadade av gärningsmän, inte sällan helt utan påföljd för gärningsmannen. Flera hundförare samt tull- och bevakningspersonal har uppmärksammat mig på problemet, och jag har skrivit två motioner i frågan.

Tjänstehundar och tjänstehästar betraktas som egendom, precis som ministern säger i svaret. Det betyder att om en person medvetet skadar djuret anses det vara skadegörelse på egendom, ungefär som att klottra på en garagedörr eller sparka på ett staket. Gärningen ger väldigt sällan kraftiga påföljder utan ofta mycket blygsamma påföljder, om den alls föranleder någon påföljd. De flesta fall läggs ned eller konsumeras av andra brott.

Noteras bör att en tjänstehunds utbildning tar flera år, till en kostnad av 200 000–300 000 kronor. Frågan handlar alltså inte bara om en känslomässig reaktion inför djurplågeri utan också om pengar.

I dag arbetar ungefär 400 polishundar och 60 polishästar i Sverige. Till detta ska man addera de hundar som arbetar för till exempel Tullverket, Kriminalvården, Försvarsmakten eller i bevakningstjänst. Vid konfrontationer med gärningsmän händer det att hundarna utsätts för våld av varierande grad, till exempel hugg med skruvmejsel eller kniv, sparkar och slag med mera. Vid kravaller träffas ibland både hundar och hästar av stenar och flaskor och får knallskott kastade mot sig.

Våld mot tjänsteman är brottsrubriceringen om man medvetet skadar en polis eller annan person som lyder under förstärkt rättsskydd. Men om någon däremot medvetet skadar en polishund blir brottsrubriceringen alltså bara skadegörelse, eftersom hundar räknas som egendom. Med andra ord: De djur som varje dag jobbar för att skydda oss eller söka efter oss är inte särskilt väl skyddade själva, och det tycks som om våld mot polishundar och polishästar blir vanligare och grövre.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2016/17:67 om utredning av utredningsbara brott

Anf. 21 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Krister Hammarbergh har frågat mig om jag delar uppfattningen att utredningsbara brott ska utredas av polisen och vilka åtgärder jag i så fall tänker vidta gentemot Polismyndigheten för att detta ska ske. Han har också frågat hur jag tänker agera för att återkopplingen till brottsoffer ska förbättras och för att polisen alltid ska redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits i ett ärende och ge information om motiven till att ett ärende läggs ned.

I rättegångsbalkens 23 kapitel föreskrivs att förundersökning ska inledas om det finns skäl att anta att ett brott som lyder under allmänt åtal har begåtts. Det anges också att förundersökning inte behöver inledas om det är uppenbart att brottet inte går att utreda. Lagen säger alltså att utredningsbara brott ska utredas. Regeringen har inga planer på några ändringar i detta avseende.

Utvecklingen i omvärlden, med en alltmer komplex och it-relaterad brottslighet, ökad migration och internationalisering samt ökad aktivitet hos den organiserade brottsligheten, ställer dock polisen inför stora resursmässiga och kompetensmässiga utmaningar. Det främsta syftet med utbildningen av polisen till en myndighet den 1 januari 2015 var att stärka polisens förmåga att bekämpa brott. Polismyndigheten har nu fattat ett stort antal nationella beslut som syftar till ett mer enhetligt och effektivt förundersökningsarbete och ökad lagföring. I samband med detta görs också en översyn av polisens rutiner för återkoppling till målsägande. Jag kommer att noga följa myndighetens arbete med att genomföra dessa beslut.

Det är också viktigt att Polismyndigheten får möjlighet att öka sina personella resurser. Regeringen har därför i budgetpropositionen föreslagit ett tillskott till myndigheten på sammanlagt drygt 2 miljarder kronor under perioden 2017–2020.

Anf. 22 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Fru talman! Jag ska pliktskyldigast tacka för svaret. Om inte kvaliteten på svaren på skriftliga frågor ökar kommer statsrådet att få ägna mycket tid här i kammaren åt uppföljande interpellationer.

”Du ska dö!” En ganska ung kille drar fram en pistol och pressar pipan mot en äldre man. Han känner sig förnedrad. Detta hände i somras i Malmö.

Mannen lyckas ta sig till sin bil med sin hustru. Han ringer 112, och polisen är snabbt på plats. Man hittar inte killarna, men så småningom får man ett spår och ska göra en fotokonfrontation före midsommar. Dagen därpå ringer utredaren tillbaka. Man hinner inte med före midsommar. Det är semester.

Trots att brottsoffret försöker få tag på utredaren många gånger dröjer det två månader innan polisen hör av sig igen. Till slut ringer utredaren upp och förklarar att han varit på semester. Dagen efter kommer brevet från polisen: Ärendet är nedlagt. Vidtagna åtgärder har inte lett till att någon kan misstänkas för brottet. Ytterligare utredning kan inte antas ändra på det.

Det här är ett brev som brottsoffer väldigt ofta möts av. Kanske har det varit så under alltför lång tid. Det har ofta rört mängdbrott, som bostadsinbrott, men även förmögenhetsbrott. Många bensinstationsägare har frustrerat kunnat konstatera att fast man har bildupptagningar på dem som har smitit och regelmässigt smiter utreder polisen inte brotten. I stället får man brevet: Ärendet är nedlagt. Vidtagna åtgärder har inte lett till att någon kan misstänkas för brottet.

Det som är slående med de här brotten är just att de är utredningsbara och borde utredas. Det går att gå vidare. Men i dag möts vi alltför ofta av bilden att man faktiskt inte vidtar alla de åtgärder som man skulle kunna vidta. Man vidtar inte ens de enklaste åtgärderna. Det här är ett problem, naturligtvis också för brottsoffrets del. Vi borde se till att de som systematiskt ägnar sig åt brottslighet lagförs. Men gör polisen inte sitt jobb kommer de aldrig att lagföras.

Det som verkar ha hänt under den senaste tiden, och som gör det hela än mer skrämmande, är att även våldsbrott – allvarliga brott som dödshotet jag nämnde eller en våldtäkt – inte lett till vidare åtgärd från polisen, även om man haft bevis och haft DNA. Det är en ohållbar situation, och den måste förändras. Det är anledningen till att jag har ställt den här interpellationen till statsrådet om huruvida utredningsbara brott ska utredas.

Jag är fullt medveten om att polisen har haft en besvärlig situation under migrationskrisen. Men det är inte en förklaring till varför den utredande delen av polisen inte har vidtagit de här åtgärderna. Huvudsakligen är det ju ingripandesidan inom polisen som har fått sätta till resurser.

Jag skulle återigen vilja ställa frågan till statsrådet: Ska utredningsbara brott utredas? Om han delar den bild som jag har, nämligen att detta i alltför stor utsträckning inte görs, vad vill då statsrådet göra åt saken?

Anf. 23 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Först till huvudfrågan: Utredningsbara brott ska utredas. Det är lagstiftningen som riksdagen antagit kristallklar med. Krister Hammarbergh är lika klar, och jag är lika kristallklar. Det är inte acceptabelt att utredningar där det finns bevis som skulle kunna knyta en gärningsman till ett speciellt brott läggs ned.

Jag vill inte kommentera enskilda fall, men det är väl tveksamt om det verkligen var så i det fall som Krister Hammarbergh tar upp, eller om det var så att man faktiskt inte hade hittat någon att göra fotokonfrontationen med, vilket är polisens version av det som hänt. Krister Hammarbergh ger uttryck för en annan version av det som hänt.

Oavsett vad som har hänt i det här eller andra enskilda fall ska utredningsbara brott utredas. Det är upp till mig, Krister Hammarbergh och alla andra att se till att polisen har resurser att göra det, har kompetensen att göra det och har ett arbetssätt som gör att det sker. Sedan kan det alltid någon gång på marginalen ske misstag. Men grunden måste vara att utredningsbara brott ska utredas, så att de skyldiga kan sättas bakom lås och bom eller så att en misstänkt eventuellt kan frias från misstankar.

Anf. 24 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Fru talman! Jag hade nästan förväntat mig att statsrådet skulle ta upp den pågående omorganisationen. Det hade varit ganska naturligt, för den har onekligen satt sina spår i polisens verksamhet, inte minst beroende på att de lokala ledningsresurserna under alldeles för lång tid inte varit till-satta. Uppenbarligen måste signalerna från regeringen till rikspolischefen om att se till att få det här klart ha varit otydliga.

Jag delar statsrådets bedömning – det krävs mer resurser till polisen, både ekonomiskt och personellt. Det kommer att krävas en hel del personella resurser. Det är därför vi föreslår ungefär 1 miljard mer än vad regeringen gör. Jag är lite oroad över polisens förmåga att rent ekonomiskt klara av de förpliktelser som man nu har åtagit sig. I regeringens budgetunderlag räknas det ju med ett prognostiserat överskott på 700 miljoner kronor. Redan nu vet vi att det saknas ett par hundra miljoner för att täcka upp i den delen. Jag är alltså oroad när det gäller resurserna, och jag delar uppfattningen att det borde vara mer.

Tillbaka till frågan om utredningsbara brott. Vi har från utskottet ganska noga försökt följa de olika polisregionerna under omorganisationen. Det kom ett tydligt budskap från en av regionerna när den tidigare justitieministern Beatrice Ask deltog. Det var: Ska du inte fråga om utredningsbara brott och hur det går med brottsuppleringen nu, som du alltid gjorde tidigare? Det var bra. Nu verkar ingen intressera sig längre.

Jag tror att vi måste börja få tillbaka ett fokus på att ha tydliga mål för vad polisen ska klara av och försöka få till stånd uppföljning av huruvida man klarar av det. Vi har i Sverige haft en debatt och en diskussion där mål för polisen ganska nedlåtande många gånger har kallats för pinnjakt. Jag tror att det är viktigt för varje verksamhet att det finns klara mål och att det går att utvärdera om man har klarat av dem. Återkoppling till brottsoffer och utredning av utredningsbara brott är en tydlig del av detta.

Min fråga till statsrådet är återigen: Vad vill statsrådet konkret göra för att se till att alla dessa utredningsbara brott utreds, vilket vi ju ändå är överens om ska ske?

Anf. 25 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Politik är en spännande konst, och det har varit en spännande dag för mig. Precis innan jag gick till riksdagen för att debattera med Krister Hammarbergh blev jag intervjuad i Sydsvenskan. Polisfacket i Region Syd anklagar mig för att omorganisationen och chefstillsättningarna har gått för snabbt. Man har inte hunnit med. Så kommer jag hit till riksdagen och blir anklagad av Krister Hammarbergh för att omorganisationen och chefstillsättningarna har gått för långsamt. Framtiden får väl utvisa om det är Krister Hammarbergh eller polisfacket som har rätt i det här avseendet, eller om det möjligtvis är så att chefstillsättningarna och omorganisationen har gjorts enligt den tidtabell som jag, Krister Hammarbergh och polisfacket har varit överens om. Det överlåter jag åt betraktaren och framtiden att avgöra.

Jag tror att man ska vara varsam med att blanda ihop pinnjakt och målsättningar för polisen. Vi ska ha utvärderbara mål. Vi ska kunna jämföra hur en viss form av polisverksamhet bedrivs i olika delar av landet. Där är vi överens. Däremot tror jag inte att de kvantitativa mål som fanns under pinnjakten var produktiva. De ledde till det som på organisationspråk kallas för suboptimeringar. Annorlunda uttryckt: Man gjorde fel saker. I stället för att utreda brott stod man och gjorde alkoblås där folk i väldigt liten omfattning var alkoholpåverkade, för att ta ett tydligt exempel.

Målen för polisen ska på ett allmänt plan naturligtvis vara att brottsligheten ska minska och att medborgarna ska bli tryggare. Det är de viktigaste målen för polisen. Sedan kommer målen om att utreda brotten. Där tror jag att vi måste kunna jämföra ned på lokalpolisområdesnivå. Blir människor tryggare? Minskar eller ökar brottsligheten? Hur utreder man olika typer av brott? Hur väl lyckas man med det? Då kan vi också, förutom att skälla på dem som misslyckas på det sätt som Krister Hammarbergh redogör för, premiera dem som fungerar och dem som ligger väsentligt över snittet.

Hur kommer det sig att Uppsala har fyra fem gånger bättre uppläringsprocent än vissa delar av Skåne? Hur kommer det sig att vissa delar av landet är väldigt bra på att utreda brott mot barn? Hur kommer det sig att vissa delar av Region Nord upplever att de har fått fler poliser, medan

andra upplever att de har fått färre poliser, trots att de har samma resurstilldelning? Det är frågor som jag tror att en bra mål- och resultatuppföljning kan ge svar på. Jag kommer att bidra till detta i det kommande arbetet med polisens mål- och resultatuppföljning.

Anf. 26 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Fru talman! Nu vill jag reda ut det hela. Det är inte jag som hävdar att det har tagit lite för lång tid att se till att den lokala dagliga ledningen längst ned finns på plats, utan det är Statskontoret som har hävdat det. När vi senast pratades vid om detta i justitieutskottet delade ministern Statskontorets uppfattning, såvitt jag minns. Det är alltså inte min uppfattning; det är Statskontorets och statsrådets, om han inte har bytt.

Det är naturligtvis konstigt och dåligt att vi har olika resultat i olika delar av landet, oberoende av resurser. Det var en anledning till att vi tog initiativ till att omorganisera polisen. Varför har Norrbotten, Västerbotten och Halland alltid haft höga resultat med ganska små resurser per capita, och varför har Stockholm alltid haft så dåliga resultat, trots den i särklass högsta polistätheten i landet? Man kunde konstatera att oavsett vilken polismyndighet man jämförde med stod inte resurserna i relation till resultaten.

Jag är glad att statsrådet vill ha utvärderbara mål. Låt oss sluta med pinnjakt. Vi är helt överens om att dåliga mål är dåliga; dem ska vi inte ha. Vi ska ha bra mål. Men det måste gå att följa upp polisens resultat. Vi måste få en bättre återkoppling till brottsoffren, och vi måste få färre skrivelser där det står att ärendet är nedlagt, trots att det inte skulle behöva vara det.

Det som kan göra mig orolig i dag, fru talman, är möjligen att statsrådet verkar vara ganska nöjd med situationen och gärna vill fokusera på det som fungerar bra. Men politik fungerar ofta så att vi vill förbättra det som är dåligt; det som fungerar, det fungerar.

Anf. 27 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Nej, jag är inte nöjd med hur situationen ser ut. Omorganisationen har inte i tillräcklig grad lett till de resultat som vi har rätt att förvänta oss. Vi måste ha fler poliser närmare medborgarna, där de behövs som mest: i de socialt utsatta områdena.

Vi kommer sannolikt att se fortsatt fallande resultat, men sedan måste resultaten börja stiga. Precis som Krister Hammarbergh ger uttryck för finns det nämligen ingen rak relation mellan resurser och resultat, vilket tyder på att det finns stort utrymme för förbättringar även inom ramen för den budget man tidigare har haft.

Jag och Krister Hammarbergh är överens om att brottsoffren förtjänar bättre återkoppling och att målet med omorganisationen, förutom fler poliser närmare medborgarna, är bättre resultat. Vi är också överens om att det, trots att man kan göra mycket inom ramen för nuvarande resurser, också måste tillföras mer resurser för polisen. Denna regering har tillskjutit över 2 miljarder kronor de närmaste åren. Det är dock inte så mycket värt om vi inte samtidigt bevakar måluppfyllelsen på det sätt som Krister Hammarbergh ger uttryck för.

Jag är övertygad om att detta varken är den första eller den sista debatt vi har om polisens måluppfyllelse. Jag hoppas kunna vara nöjdare vid framtida tillfällen, för nu är jag inte nöjd.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:32
22 november

Svar på
interpellationer

§ 11 Svar på interpellation 2016/17:71 om insatser för att hantera IS-återvändare

Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Roger Haddad har frågat mig om min bedömning av vår beredskap att hantera personer som återvänder från resor till konfliktområden i terrorismsyfte. Haddad undrar vidare om jag och regeringen delar uppfattningen att det behövs tydligare vägledning för kommunal avhopparverksamhet samt om jag och regeringen kommer att hörsamma Liberalernas krav att tidigarelägga arbetet med att lagstifta om att kriminalisera alla former av deltagande i en väpnad konflikt till stöd för sådana terrororganisationer.

Fru talman! Det är fullständigt oacceptabelt att svenskar reser till konfliktområden och strider för terrororganisationer. Den som deltar i den brutala terrorn ska åtalas och straffas. På den här regeringens initiativ har ett särskilt ansvar för terrorismresor införts. Förslag har nu också lagts till en ny straffbestämmelse om deltagande i väpnad konflikt till stöd för en terroristorganisation. Samtliga remissvar har nyligen kommit in. Arbetet med förslagen har naturligtvis hög prioritet hos regeringen.

I budgetpropositionen för 2017 har regeringen föreslagit att Säkerhetspolisen tillförs 650 miljoner kronor under de närmaste åren för att ge myndigheten möjlighet att intensifiera sitt arbete mot terrorism och återvändare. Säkerhetspolisen vidareutvecklar också sitt arbete för att möta det hot som en del återvändare bedöms utgöra.

De som begår brott ska lagföras, men det är också viktigt att vi kan hjälpa dem som vill lämna våldsbejakande extremistiska grupper. Den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism har tagit fram en kunskapsöversikt om stöd till individer som vill lämna våldsbejakande extremism. Genom denna har både kommuner och myndigheter fått verktyg och riktlinjer att utveckla sin förmåga att hjälpa dessa individer.

Anf. 29 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Tack, inrikesministern, för svaret! Liberalerna har återkommande ställt frågor här i kammaren om hur Sverige ska hantera det faktum att över 140 personer som uppenbart har deltagit i strid för bland annat Islamiska staten också har återvänt till Sverige.

Så sent som i april i år gav regeringen ett uppdrag till Säkerhetspolisen gällande hur myndigheten ska intensifiera sitt arbete kring återvändare. Vi har också kompletterat vår interpellation med att det förs en debatt, nationellt och inte minst kommunalt, om hur Lund, Malmö eller Stockholm ska hantera så kallade IS-återvändare. Även en av de allra främsta experterna, Peder Hyllengren vid Försvarshögskolan, har gått ut och kommenterat debatten och sagt att det råder stor osäkerhet och otydlighet. Vi har

också återigen konstaterat att det bara är två av dessa återvändare som har blivit dömda i Sverige för deltagande i IS barbariska terrorism. Detta är fullständigt oacceptabelt.

Jag kom med stor tillförsikt till kammaren i dag för att få ta del av statsrådets svar om vår beredskap. Det står i ungefär en mening att Säpo fått i uppdrag att intensifiera arbetet och att ett antal miljoner kommer att avsättas för 2017–2020, men i praktiken är det 80 miljoner i nästa års budget. Det är den riksdagen kommer att fatta beslut om senare under vintern.

Men jag vill fortfarande få besked, förhoppningsvis i dag, fru talman. Hur ser Säpos beredskap ut? Är inrikesministern nöjd med Säkerhetspolisens arbete? De levererade ett material till regeringen den 31 maj – vad står det i de dokumenten, som faktiskt kan förmedlas till lagstiftaren?

Vi kan inte sitta i ett rum och förhandla om att komma åt terrorister, åtala dem, lagföra dem och straffa dem när det är två stycken som har dömts av dem som har kommit tillbaka, Anders Ygeman. Hur kommer det sig att Sveriges säkerhetspolis, som du är ansvarig för som minister i regeringen, säger att 146 har kommit tillbaka och det ändå inte lett till att fler har blivit både åtalade och dömda? Två stycken!

Inrikesministern säger också att arbetet med att kriminalisera stöd för terroristorganisationer och samröre utomlands bereds. Jag har artiklar från 2014 av det dåvarande oppositionspartiet Socialdemokraterna, och jag har sett artiklar från juni 2016 om att man ska kriminalisera samröre och strid utomlands. Men jag har också med mig regeringens propositionslista, och det finns inga förslag om att återkomma till riksdagen denna vinter, trots allt som har hänt i vår omvärld.

Anf. 30 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Roger Haddads ton står inte i proportion till det som alliansregeringen och Roger Haddad lyckades åstadkomma. Trots åtta år vid makten lyckades man inte kriminalisera terrorkrisresor, än mindre samröre med terrororganisationer.

När Roger Haddads parti lämnade regeringen hade inte en enda kommun en samordnare mot våldsbejakande extremism. I dag har samtliga kommuner en sådan samordnare.

När Roger Haddads parti lämnade regeringen hade inte en enda kommun en handlingsplan mot våldsbejakande extremism. I dag har alla stora kommuner det.

När Roger Haddads parti lämnade regeringen var 176 000 giltiga svenska pass på vift i världen. Varje år då Roger Haddads parti satt i regeringen ökade antalet förlorade giltiga pass. I dag minskar de.

I dag är terrorkrisresor kriminaliserade.

Det tonläge som Roger Haddad ger uttryck för står inte i proportion till vad Liberalerna lyckades åstadkomma i regeringsställning.

Roger Haddad frågar om jag är nöjd med Säkerhetspolisens arbete. Svaret på frågan är entydigt ja. Jag tycker att Säkerhetspolisen gör ett bra arbete för att skydda oss och svenska folket.

När det gäller lagföring av brott har vi ordningen att Sverige är en rättsstat. Det betyder att domstolar ska pröva om någon är skyldig eller oskyldig till brott och att varje svensk medborgare är oskyldig till dess att motsatsen har bevisats. Det är en princip som, såvitt jag har förstått det, Liberalerna hittills hållit hög och som de fortfarande står bakom. Det är inte

Säkerhetspolisen eller inrikesministern som avgör om någon är skyldig till brott eller inte, utan det gör domstolar.

Trots att regeringen har skärpt lagstiftningen är terrorkrigsbrott svårbevisbart. Skälet är att brottet har skett tusentals mil från Sverige, där svensk eller annan polis inte finns på plats eftersom det är just en terrorkrigsplats. Det är svårt att säkra bevis mot eventuellt misstänkta gärningsmän. Och det är väldigt svårt att få bevis som kan prövas i svensk domstol.

Trots detta lägger regeringen och Säkerhetspolisen stora resurser på att kunna leda detta slags brottslighet i bevis. I den mån man inte kan bevisa brott men tror att det fortfarande finns risk eller fara kommer personen i fråga att ställas under övervakning enligt i det fallet gällande lagstiftning.

I den mån någon är beredd att lämna den kriminella och destruktiva miljön och inte kan misstänkas för brott eller har avtjänat straff för ett brott som man har dömts för är vi naturligtvis beredda att se till att människor kan få hjälp ur detta. Därför har regeringen satsat pengar på att få folk att hoppa av dessa kriminella miljöer.

Trots Roger Haddads tonläge tycker jag att Liberalerna har bidragit på ett konstruktivt sätt i arbetet med att bekämpa svensk terrorism, och jag hoppas att Liberalerna och Roger Haddad även fortsättningsvis kommer att göra det.

Anf. 31 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Denna debatt handlar inte om Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism, men det var dåvarande Folkpartiet som i regeringen utsåg Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism. I regeringens svar omtalas den som en av de absolut viktigaste åtgärderna i det brottsförebyggande arbetet. Det var alltså Folkpartiets minister som presenterade denna satsning.

Arbetet har lett till att många kommuner har handlingsplaner mot våldsbejakande extremism. Anders Ygeman säger att de flesta stora kommuner har sådana handlingsplaner, men det är tyvärr fel.

Jag hörde ett inslag från *Ekot* där inrikesministern lite slarvigt sa att alla kommuner har samordnare. Men det finns inga lokala samordnare mot våldsbejakande extremism – inte ens i kommuner som Västerås. Där är det en säkerhetsansvarig som under några timmar i veckan ska träffa Säpo och polisen för att gå igenom läget. En sådan person kan inte räknas som en lokal koordinator mot våldsbejakande extremism.

Det ministern sa om passen är inte heller regeringens förtjänst. Alliansen och Folkpartiet tillsatte utredningen, och detta har ingenting med terrorismpaketet att göra. Ni hade bara att expediera detta, vilket vi också har ställt oss bakom. Det har dessutom kommit in motioner i riksdagen. Det var inte Socialdemokraterna som tillsatte utredningen om att komma åt missbruket av svenska pass. Ordet ”terrorism” står nästan inte ens i det betänkande som riksdagen har fattat beslut om. Däremot yrkade Liberalerna bifall till ett förslag om att utveckla vissa paragrafer så att det blir ännu lättare att dra in pass för misstänkta terrorister.

Denna debatt handlar dock om Säkerhetspolisens beredskap. Som lagstiftare och ledamot av justitieutskottet tycker jag att regeringen måste kunna berätta vad som stod i uppdraget som ministern återkommer till. Hur ska man intensifiera sitt arbete vad gäller IS-återvändare? Hur kommer det sig att statsrådet i slutet av detta mycket korta interpellationssvar

Prot. 2016/17:32

22 november

Svar på

interpellationer

säger att Nationella samordnaren har tagit fram verktyg och riktlinjer till kommuner att utveckla förmågan att hjälpa dessa individer, alltså IS-återvändarna? Peder Hyllengren, en av regeringens experter vid Försvarshögskolan, sågar kommunernas hantering och efterfrågar just en nationell riktlinje för dessa frågor.

Det är anmärkningsvärt att Försvarshögskolan, som är leverantör till regeringen av många av dessa underlag, efterfrågar någonting. Det här tyckte jag var viktigt att följa upp, och jag vill ha besked från inrikesministern om detta är på plats. Har Nationella samordnaren fått i uppdrag att ta fram en nationell riktlinje till kommunerna? Det gäller förresten inte bara kommunerna utan även landstingen, myndigheterna, polisen och andra aktörer som möter personer som kan vara potentiella risker i samhället.

Jag har inte berört det, men Anders Ygeman vet att vi har sagt att det ska vara obligatoriskt att träffa Säpo vid hemkomst och att vi även har lagt fram andra förslag. I vår budget har vi dessutom dubblat anslaget till åklagarväsendet för att fler personer ska utredas. På ingen av dessa punkter har regeringen gått oss till mötes.

Anf. 32 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Det stämmer att regeringen inte har föreslagit en ökning av anslaget till Åklagarmyndigheten. Skälet till detta är enkelt: Åklagarmyndigheten går med överskott och har ett anslagssparande som kan användas. Myndigheten har heller inte efterfrågat något ökat anslag.

När det gäller uppdraget till Säpo och vad regeringen kan redogöra för i riksdagen finns en offentlig upplaga tillgänglig för riksdagens ledamöter. Sådant i uppdraget som skulle kunna skada rikets säkerhet är maskat. Jag kommer inte att i riksdagens talarstol kunna redogöra för saker som kan hota rikets säkerhet. Det tror jag att Roger Haddad förstår om han tänker efter.

Roger Haddad frågar mig vidare varför en forskare på Försvarshögskolan påstår något annat än vad regeringen här ger uttryck för. Den frågan får nog Roger Haddad själv försöka svara på. Jag ger svar om vad som är regeringens och myndighetens uppfattning. Vad Roger Haddad anser att någon forskare på Försvarshögskolan har sagt får han reda ut på egen hand.

Det blir näst intill parodiskt när Roger Haddad talar om den tidigare regeringens haveri med passen. Han säger om regeringens proposition att ordet ”terrorism” nästan inte står i det betänkande som riksdagen har behandlat. Kan Roger Haddad reda ut vad han menar med ”nästan inte”? Det är lite svårt för mig att göra det.

Jag kan dock säga något om stoppet för missbruk av pass. Vi har inte längre 176 000 svenska pass på vift. Detta är en viktig del i att bekämpa terrorism och terrorresor. Det utgör även en viktig del i att de personer som har begett sig från Sverige inte kan komma tillbaka under falsk identitet och på så sätt försöka undgå bestraffning.

Anf. 33 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Anders Ygeman har inte bara misslyckats med svensk polis och tillsättningen av rikspolischefen Dan Eliasson utan även med hanteringen av IS-återvändare. Anders Ygeman har till riksdagen lagt fram

en enda proposition om terrorism, och den handlade om så kallade terrorresor. Detta antog riksdagen på begäran och uppmaning av FN:s säkerhetsråd.

Sedan har det inte kommit ett enda förslag till Sveriges riksdag och justitieutskottet om hur vi ska skärpa lagstiftningen för att komma åt och lagföra fler terrorister.

Ja, det var vi som tog fram åtgärder mot missbruk av pass, men det är inte det som den här debatten handlar om. Det stod ingenting om terrorism i passbetänkandet. Det var därför vi yrkade på att lagstiftningen skulle skärpas. Socialdemokraterna röstade nej i kammaren. Men det finns ett tillkännagivande från en majoritet i Sveriges riksdag mot Anders Ygemans parti och Miljöpartiet, som har en annan uppfattning. Det tillkännagivandet har vi skickat till regeringen.

När det gäller budgeten och svensk beredskap, som är kärnan i denna interpellation, är jag väldigt besviken. Jag får inga besked om hur svensk beredskap ser ut, trots att regeringen var senfärdig. Så sent som i april i år gav man Säpo ett uppdrag att intensifiera arbetet. Så var det trots händelserna i Bryssel och i Paris och andra tragiska händelser. Vi får ingen återkoppling.

Jag har också förstått att regeringen inte avser att lyssna på Liberalernas förslag om att på nytt samtala om att tidigarelägga lagstiftningen när det gäller strid och samröre med terrororganisation utomlands. Det tycker jag är väldigt beklagligt.

Anf. 34 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru talman! Återigen: Tonläget i den här debatten är väldigt märkligt. Det finns ett skäl till att de sex partier som kom överens om 21 skarpa åtgärder mot terrorism inte har träffats. Det är att när regeringen bjöd in bland annat Roger Haddad till en sådan träff var det bara en av allianspartiernas företrädare som hade möjlighet att möta statsrådet. Vi kommer naturligtvis att förnya vår inbjudan och hoppas att Roger Haddad den gången har bättre tid i sin kalender för att träffa regeringen och diskutera förslagen.

När det gäller de skarpa åtgärderna vill jag säga: Ni hade åtta år på er. Ni kriminaliserade inte terrorkrisresor. Ni stoppade inte missbruket av svenska pass. Ni fick inte fram några kommunala samordnare. Ni fick inte fram några kommunala handlingsplaner. Vi har nu skärpt Säpos arbete och varje år vid makten ökat Säkerhetspolisens budget. Det är upp till var och en att jämföra hur bra det gick för Roger Haddads parti vid makten med hur det har gått för den här regeringen.

Vi har från dag ett hållit koll på dem som har återvänt från slagfält. Säkerhetspolisen har en bra kontroll på dem. Det är en väldigt stor uppgift, och det är bakgrunden till att regeringen kraftfullt har ökat Säkerhetspolisens budget. Trots det arbetet finns det aldrig några garantier för att man kommer att bli framgångsrik. Det har den tragiska utvecklingen i vår omvärld alltför tydligt visat. Men vi är fast beslutna att göra allt vi kan för att bekämpa terrorismen och även i fortsättningen göra det i samarbete med de sex partier som har kommit överens om den nationella strategin mot terrorism i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:32
22 november

Svar på
interpellationer

§ 12 Svar på interpellation 2016/17:112 om strandskyddet och bostadsbyggandet

Anf. 35 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Maria Stockhaus har frågat landsbygdsministern vilka åtgärder han kommer att vidta när det gäller lagstiftningen om strandskyddet för att förenkla för bostadsbyggande i storstadsregionerna. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

I sin interpellation framhåller Maria Stockhaus bland annat att det är olyckligt att strandskyddsreglerna används som en förbudslagstiftning och att lagen borde rymma en möjlighet till avvägning mellan enskilda och allmänna intressen. Hon menar vidare att länsstyrelsernas hantering av särskilt det utvidgade strandskyddet ställer till problem.

Som jag anförde i mitt svar på Maria Stockhaus partikollega Tina Ghasemis fråga om strandskyddet för några veckor sedan (fråga 2016/17:246) kan jag konstatera att de regler om strandskyddet som vi har i dag – och som Maria Stockhaus nu vill ska ändras – beslutades efter ändringsförslag från den tidigare borgerliga regeringen. Jag vill understryka att ett av de centrala syftena med dessa ändringar var att begränsa ytterligare byggnation i de delar av landet där stränderna redan har exploaterats i hög grad och det finns ett starkt tryck på ytterligare byggnation längs stränderna, det vill säga typiskt sett i närheten av storstäderna.

Både av strandskyddsreglerna i sig och av de förarbeten som föregick den borgerliga regeringens reform av reglerna framgår att det rör sig om en förbudslagstiftning i syfte att skydda naturvärden och allmänhetens tillgång till strandområden. Strandskyddsreglerna ska liksom övriga regler om områdesskydd enligt miljöbalken tillämpas så att hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i den enskildes rätt får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

När det gäller det utvidgade strandskyddet vill jag hänvisa till mitt svar på Maria Stockhaus partikollega Roland Gustbées interpellation (interpellation 2016/17:90) vid debatten den 17 november. Som jag anförde då genomfördes både de bestämmelser om utvidgat strandskydd som vi har i dag och länsstyrelsernas översyn av det utvidgade strandskyddet på initiativ av den tidigare borgerliga regeringen. Enligt Naturvårdsverkets analys av resultatet av översynen ledde översynen till att det utvidgade strandskyddet minskade både i landet som helhet och i de flesta länen.

Regeringen anser, i likhet med den tidigare borgerliga regeringen, att hänsyn också måste tas till strandskyddets syften i de delar av landet där stränderna redan har exploaterats i hög grad och att det där många gånger kan vara desto viktigare att begränsa ytterligare byggnation. Vi har inte för avsikt att ändra denna inställning.

Som jag har anført i flera tidigare svar till riksdagsledamöter avser regeringen dock att se över reglerna om områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen – de så kallade LIS-reglerna. Vi vill se en levande landsbygd som kan utvecklas, samtidigt som ett attraktivt landskap kan bevaras och värdefulla naturmiljöer skyddas, och bedömer att det finns en potential att utveckla LIS-instrumentet i det syftet. Syftet med översynen är att ytterligare främja landsbygdsutveckling i områden med god tillgång till stränder utan att de värden som strandskyddet långsiktigt syftar till att skydda riskerar att skadas.

Anf. 36 MARIA STOCKHAUS (M):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Statsrådet lyfter i sitt svar flera tidigare frågor och interpellationer från mina moderata kollegor. Det visar tydligt hur viktig vi tycker att denna fråga är. Vi ser alla, oavsett var vi kommer ifrån, vilka konsekvenser de nuvarande strandskyddsreglerna får i våra respektive valkretsar. I Stockholmsområdet, som jag kommer från, försvåras, försenas och omöjliggörs viktiga bostadsbyggnads- och infrastrukturprojekt. Och i mer glesbefolkade områden går det inte att erbjuda attraktiva boendemiljöer vid vatten, något som är en av de stora fördelar som dessa delar av landet kan locka nya och välbehövliga invånare med.

Statsrådet lyfter också att nuvarande regelverk har initierats av alliansregeringen och ställer sig därför frågande till mina och mina kollegors frågor. Men även solen har fläckar. Även alliansregeringen gjorde bedömningen att effekterna av de nya reglerna inte blev det som var tanken från början. Därför tillsatte man Strandskyddsdelegationen.

Fru talman! Länsstyrelserna har använt möjligheten till utvidgat strandskydd minst sagt generöst, vilket gjort att det på många håll sätts stopp för byggande inom 300 meter från vatten. Vad som räknas som vattendrag finns det också många frågetecken kring. Hur bred ska en bäck vara, till exempel? När ska man beräkna bredden? Vad räknas som ett vattendrag?

Inom Moderaterna har vi insett att det inte räcker med att skruva i befintligt regelverk. Det behövs en helt ny lagstiftning inom detta område, en lagstiftning där man ger kommunerna större inflytande och där tillämpningen blir betydligt mer flexibel. Vi anser till exempel att det är rimligt att utse särskilt bevarandevärda områden men att det i övriga strandnära lägen ges större möjligheter till byggnation. Det bör också finnas områden som undantas från strandskydd, inte minst för att underlätta byggnation i till exempel glesbygd.

De regler kring strandskydd, och för den delen även andra regler som reglerar byggnation, som vi har i dag gör att det är svårt och tar lång tid att få fram nya bostäder. Ett lysande exempel är Ekerö, som nu tyvärr har svårt att hitta boenden för nyanlända. De flesta delarna av kommunen ligger inom 300 meter från vatten, och de delar som inte ligger inom 300 meter från vatten upptas av riksintressen. Detta gör det väldigt svårt att hitta byggbar mark i Ekerö kommun.

Grunden för strandskydd, att bevara och tillgängliggöra strand, är vi nog alla överens om. Men att inte regeringen ser att det behövs ett rejält omtag tycker jag är minst sagt anmärkningsvärt. Att bo och leva i närheten av vatten är en stor förmån och ger en bra boendemiljö. Vi har gott om stränder, och närhet till vatten har många som bor i vårt land.

Anf. 37 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Jag vill börja med att berömma Maria Stockhaus ärlighet, för detta handlar om, vilket blir allt tydligare för varje interpellation i frågan, att Moderaterna inte är nöjda med den kompromiss som gjordes under den förra alliansregeringen. Det kanske inte var Moderaternas vilja som gick igenom. Uppenbarligen är man inte nöjd med det beslut som man har fattat och som nu tillämpas runt om i landet.

Det är viktigt och bra att ledamoten är ärlig med detta. Men att peka på de myndigheter som har att tillämpa denna lagstiftning och säga att det skulle vara deras fel att lagen inte tillräckligt väl överensstämmer med Moderaternas intention med lagen, som dock inte står i lagen, är väldigt märkligt. Självklart kan det inte vara länsstyrelsernas fel om ni inte är nöjda med den lag ni skrev. Då får ni väl föreslå att lagen görs om.

Strax efter att den senaste bestämmelsen beslutades fattades det också beslut om en översyn av just tillämpningen av alla beslut gällande utvidgat strandskydd. Det är en översyn som pågår och alltså inte är färdig. Det har gjorts en utvärdering av hur det har gått så här långt, och det har lett till ganska stora minskningar över landet. Men översynen är inte färdig.

Ändå är Maria Stockhaus beredd att dra slutsatsen att regler som hon själv var med och skrev inte fungerar tillräckligt väl. Det är förhastat.

Det är väldigt tydligt att ett syfte med den senaste ändringen av strandskyddet var att nybyggnation inom områden som redan har ett stort tryck på stränderna skulle begränsas genom striktare regler. Å andra sidan anges i förarbetena till de så kallade LIS-reglerna att det finns områden i närheten av landets större tätorter som inte ska kunna komma i fråga för LIS-undantag utan snarare skyddas mer.

Regeringen, i likhet med den tidigare borgerliga regeringen, det vill säga det de faktiskt fattade beslut om, menar att man måste ta hänsyn till strandskyddets syften i de delar av landet där stränderna redan har exploaterats i hög grad och att det där många gånger är viktigare att begränsa ytterligare byggnation.

Vi avser inte att ändra denna inställning. Däremot vill jag och regeringen bygga vidare på LIS-instrumentet, vilket introducerades av den borgerliga regeringen men inte har nått sina syften och inte fått det genomslag som många förväntat sig.

Vi kommer därför att se över LIS-undantaget i syfte att verkligen främja landsbygdsutveckling utan att äventyra strandskyddets syfte. Det finns en efterfrågan på bostäder i hela landet, och en reform av LIS skulle kunna innebära att detta bättre kan mötas. Detta ingår i det bostadspolitiska paket som regeringen presenterade i somras.

Anf. 38 MARIA STOCKHAUS (M):

Fru talman! En sak är vi i alla fall överens om, och det är att det behöver byggas fler bostäder. Bostäder vid vatten är attraktiva boendemiljöer både i storstadsområdena och på landsbygden.

Vi ser väldigt tydligt att det regelverk vi har i dag hindrar bostadsproduktion och gör det svårare för kommuner på landsbygden att bygga attraktiva boendemiljöer, likaväl som det är svårt för oss i storstadsregionerna att kunna bygga nya bostäder. Det finns ju mycket vatten även i storstadsregionerna.

Det kommer också tydliga signaler från allmänheten att de har svårt att förstå regelverket och att det tolkas godtyckligt. Många ger också uttryck för att man inte ser särskilt mycket av det här med att väga enskilda intressen mot det allmänna. Det är väldigt lite av enskilda intressen som får väga tungt i dessa beslut.

Regeringen kritiserar kommunerna för att de inte bygger bostäder, och många kommuner anger just byggregler inklusive strandskydd som en av orsakerna till att det tar tid och att det är svårt att få fram nya bostäder. Jag har varit kommunpolitiker i tolv år och bland annat jobbat med samhällsbyggnadsfrågor, och om jag ska vara riktigt ärlig förundras jag ibland över att det byggs något över huvud taget.

I Sollentuna blev nyligen en detaljplan underkänd i ett stort, nytt exploateringsområde på grund av strandskyddet. Det kullkastade planerna på att göra strandlinjen mer tillgänglig för allmänheten och omintetgjorde en väg som skulle vara bussgata och förse det nya området med kollektivtrafik.

Fru talman! Jag undrar om regeringen helt blundar för den kritik som strandskyddsreglerna får från både kommuner och allmänhet. När får vi se ett strandskydd som verkligen skyddar det som är skyddsvärt men inte förhindrar utveckling och byggnation?

Anf. 39 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Ändringen av strandskyddsreglerna 2009 innebar bland annat att kravet att få utvidga strandskyddsområden skärptes. Det gjordes också en reform där vartenda beslut om utvidgat strandskydd tas om, en enorm process som pågår. Vi har fått ett hundratal överklagade ärenden som vi hanterar inom Regeringskansliet, och alla länsstyrelser arbetar fortfarande med de här frågorna, som i många delar är svåra, bland annat eftersom det alltid är avvägningar mellan ett flertal allmänna intressen och enskilda intressen.

Regeringen ser att flera länsstyrelser har lyckats väldigt bra med att ta ett helhetsgrepp om strandskyddet inom sina län och inom översynen.

Att det behövs fler bostäder i Sverige står helt klart. Att regeringen är mycket aktiv för att möjliggöra fler bostäder över hela landet tycker jag också är tydligt. Att vi lyssnar på kommunerna är lika tydligt. Sveriges Kommuner och Landsting har till regeringen sammanställt en lång lista med förslag på regler som kan ändras snabbt, vilket kommer att underlätta bostadsbyggandet. Regeringen arbetar mycket aktivt med att punkt för punkt och i nära dialog med Sveriges Kommuner och Landsting bocka av denna lista. Det är ett arbete som självklart förs framåt, framför allt av min kollega bostadsministern.

Jag tycker också att det är märkligt att man säger att den här översynen är misslyckad, när en analys av länsstyrelsens översyn av det utvidgade strandskyddet så här långt, vilken presenterades i somras, ger vid handen att arealen utvidgat strandskydd i landet har minskat med 25 procent. Detta är individuella beslut. I varje beslut har det allmänna intresset vägts mot det enskilda.

Att avfärda detta som ett misslyckande och skylla det på länsstyrelsen och säga att de inte skulle ha följt regeringens beslut, när det i själva verket verkar vara själva beslutet man är missnöjd med, tycker jag är oaktsamt formulerat om våra myndigheter, som arbetar väldigt hårt med detta. Som jag sa: På många ställen har översynen av strandskyddet lett till förbättringar och förtydliganden som kommer att vara till gagn under lång tid.

En annan sak som jag tycker är tydlig är att den förra regeringen försökte ändra alla delar av reglerna kring strandskydd samtidigt, och man verkar nu inte riktigt nöjd med någon del. Den här regeringen har identifierat LIS-reglerna som det mest angelägna att ändra, och därför startar vi en reform och en översyn av dem. Det är bättre att i god ordning göra en sak i taget och kanske göra det lite mer ordentligt än vad den förra regeringen lyckades med.

Anf. 40 MARIA STOCKHAUS (M):

Fru talman! Jag tror att jag och statsrådet har lite olika syn på vad ”mycket aktivt” är när det gäller att se till att det kommer fram nya bostäder. Att skicka ut några miljoner i subventioner till kommunerna ser inte jag som att vara väldigt aktiv och se till att det blir nya bostäder.

Med tanke på de svar jag får både i statsrådets skriftliga svar och här i debatten är jag övertygad om att det nog inte är sista gången som statsrådet står här i talarstolen och debatterar strandskyddet med kollegor från Moderaterna, utan det kommer nog att ske fler gånger.

Vi har insett att det inte räcker med förtydliganden och förbättringar utan det behövs ett rejält omtag. Sverige har oerhört långa sträckor av land som ligger vid vatten. Det går att bygga attraktiva miljöer utan att för den skull förhindra allmänhetens åtkomst till stränderna. Det går till och med att i byggprojekt göra stränderna än mer åtkomliga, som vi har försökt att göra i Sollentuna men där projekten tyvärr har fått läggas ned eftersom länsstyrelsen har sagt nej.

Vi har insett att det behövs ett rejält omtag. Det räcker inte med att lapa och laga utan det behövs ett rejält omtag. Jag undrar varför regeringen inte ser det behovet när bostadsbristen är så stor.

Anf. 41 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Regeringen gör ett otroligt aktivt arbete för att möjliggöra bostadsbyggande i hela landet. Regeringen utför parallellt med det, och inte på något sätt i konflikt, ett aktivt arbete med att värna naturvärden, skydda naturvärden och verka för ett ännu mer aktivt friluftsliv. Här är strandskyddet en pusselbit.

I våras fanns förhoppningar om att arbetet med bostadspolitiken skulle kunna ske i politiskt bred samsyn. Vi bjöd in till breda bostadspolitiska samtal. En av frågorna på dagordningen inför de mötena var strandskyddsreglerna. Tyvärr valde Moderaterna och övriga allianspartier att lämna de samtalen, och därmed har samtalen om bland annat strandskydd avbrutits. Det beklagar jag. Men detta innebär självklart inte att regeringens arbete för att skapa fler bostäder avstannar, samtidigt som hänsyn tas till skyddet av naturen och att värna friluftslivet.

Min kollega bostadsministern har presenterat ett bostadspolitiskt paket. Det har utvecklats i nära samarbete med Sveriges kommuner genom organisationen Sveriges Kommuner och Landsting. De förslag på åtgärder som har kommit därifrån genomförs. I det paketet har strandskyddet inte pekats ut som det stora hindret. I stället finns andra delar som de ber oss arbeta med, och därför är det andra delar vi också arbetar med.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 42 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Jesper Skalberg Karlsson har ställt frågan till mig hur jag och regeringen går vidare med arbetet att inom Europeiska unionen fasa ut bromerade flamskyddsmedel.

Jag vill tacka Jesper Skalberg Karlsson för att han tar upp frågan om bromerade flamskyddsmedel. De bromerade flamskyddsmedlen är en grupp av farliga ämnen som det är särskilt angeläget att helt fasa ut från varor i människors vardag och den yttre miljön. De sätts i samband med beteendestörningar, och vissa av dem är också misstänkt hormonstörande. De kan även ansamlas i fettvävnad och kan föras över från mamma till barn vid amning. I miljön är de långlivade och kan spridas långa sträckor via luften. De ansamlas i djur och sprids på så vis i näringsvävarna.

Sverige är och har varit aktivt i arbetet med att fasa ut bromerade flamskyddsmedel inom EU och även på global nivå.

Stockholmskonventionen är en global överenskommelse som förbjuder eller begränsar långlivade organiska föreningar. I dag regleras HBCDD, penta-BDE och okta-BDE i konventionen. Sverige har drivit på för att nominera ytterligare ett ämne – deka-BDE – för förbud. Beslut om detta tas vid konventionens partsmöte våren 2017.

På EU-nivå har Sverige även drivit på för att reglera HBCDD under Reach och har tagit fram underlaget som innebär att ämnet har tagits upp på listan över kandidatämnen för tillståndsprövning.

Trots det globala förbudet finns det alltså möjlighet att i EU söka tillstånd för användning av HBCDD som flamskyddsmedel i isoleringsmaterial. När ansökningar för tillstånd behandlades i Reachkommittén i början av 2016 röstade Sverige nej till att tillstånd skulle ges med motivering att det inte är möjligt att bedöma risken för miljön eller vilka åtgärder som behövs för att minimera exponeringen för ämnet. Dessutom skickar beviljade tillstånd negativa signaler i det globala utfasningsarbetet inom Stockholmskonventionen.

Även i det EU-direktiv som reglerar farliga ämnen i elektronik och i Reach finns begränsningar för bromerade flamskyddsmedel. Ett förslag till förbud under Reach för ytterligare ett ämne – deka-BDE – behandlas just nu.

Det finns ett ämne till. TBBPA är inte reglerat, men inom ramen för Reach utvärderar Danmark just nu om ämnet är hälso- och miljöfarligt. När denna utvärdering är klar kommer det att finnas ett bättre underlag för att bedöma om det behöver vidtas åtgärder för att hantera risker med användningen.

De flesta av de allra farligaste bromerade flamskyddsmedlen är således förbjudna, eller på väg att bli förbjudna, inom EU eller internationellt. Men tyvärr har även de ämnen som ersätter de förbjudna flamskyddsmedlen ofta negativa miljö- och hälsoaspekter. Förbud är en viktig del av arbetet för att fasa ut farliga kemikalier, men att reglera på EU-nivå tar lång tid och kräver mycket resurser. En annan viktig del är därför företagens eget arbete med att hitta bättre alternativ. Ett centrum för substitution kan vara

ett starkt stöd för de företag som vill hitta bättre alternativ till farliga kemikalier. Regeringen har därför tillsatt en utredning som i mars kommer att lämna ett förslag till hur ett sådant centrum kan se ut.

Regeringen fortsätter att verka på global nivå och inom EU för att fler farliga flamskyddsmedel ska fasas ut. I regeringens skrivelse *Giffri vardag* från maj i år finns en mer utförlig redogörelse för regeringens arbete för att minska riskerna med olika flamskyddsmedel.

Anf. 43 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Herr talman! Tack till ministern för svaret!

Regeringen fortsätter nu tidigare regeringars arbete med att fasa ut farliga kemikalier på unionsnivå och på global nivå. Det är glädjande. Sverige har ju under lång tid varit pådrivande för verkningsfulla och gränsöverskridande åtgärder på just kemikalieområdet. Det gäller egentligen allt från kvicksilver till avancerade hormonstörande ämnen.

Jag tror dessutom att ministern instämmer i att kontinuitet jämte envishet är en nyckelfaktor för att Sverige ska nå miljökvalitetsmålet Giffri miljö. Det är just detta som är anledningen till att jag har väckt interpellationen. För att Sverige ska kunna ha en långsiktigt effektiv kemikaliepolitik krävs en samsyn i riksdagen angående bland annat substitutionsprincipen, subsidiaritetsprincipen och att beslut ska fattas på vetenskapligt evidensbaserad grund och inte på grund av ideologiska avvikelser.

Herr talman! I våras slog miljö- och jordbruksutskottet fast i sitt betänkande *Miljöbalken och EU:s kemikalielagstiftning m.m.* att kemikalielagstiftningen i allt väsentligt finns i gemensamma EU-förordningar. Om det är utskottet enigt, och det är bra. Med unionsgemensamma regler kan vi skapa förutsättningar för mer frihandel med hjälp av en gemensam marknad och åtgärda problem med utsläpp av farliga ämnen som lätt tar sig över landsgränser genom luft, varor och i vattendrag.

Låt mig ge ett närstående exempel. Om en svensk möbeltillverkare vill exportera en soffa till exempelvis Slovenien bör den tillverkaren inte hindras av att det finns olika regler för flamskydd. Eld fungerar i någon mening på samma sätt överallt. Det är precis sådana trösklar jag hoppas att vi kan jobba gemensamt för att slipa ned. Det är bra för hela unionens tillväxt. På samma sätt är det bra om hela unionen kan fasa ut farliga ämnen gemensamt så att inte barn i vare sig Sverige, Litauen eller Belgien får i sig exempelvis hormonstörare. Det för oss in på frågan om bromerade flamskyddsmedel.

Herr talman! Bromerade flamskyddsmedel medför stora risker. De är långlivade och de lagras i fettväven hos människor. Det innebär att begränsningar som sker nu kanske inte får effekt i Sverige på många år. Där emot ska man komma ihåg att begränsningar är möjliga. Bromerade flamskyddsmedel är tämligen enkla att minimera och i någon mån substituera. Det finns svenska innovationer på det området. Med unionsgemensamma styrmedel kan även globala värdekedjor påbörja substitution. Det är ju inte möjligt med exempelvis nationella förbud i ett land med färre än 10 miljoner invånare.

Jag vill därför ställa en fråga till miljöminister Karolina Skog med hänvisning till hennes interpellationssvar. Sverige har nominerat deka-BDE till ett förbud inom ramen för Stockholmskonventionen, och beslut ska fattas våren 2017. Hur ser möjligheterna ut för att det här blir verklighet, dessutom redan innan ämnet har förbjudits inom ramen för Reach? Finns det och krävs det en svensk strategi för att säkra att det här genomförs, och hur ser strategin ut för att få fler länder att lyfta upp dessa frågor både i kommissionen och i unionen?

Anf. 44 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Tack, ledamoten, för det engagemang du visar för denna otroligt viktiga fråga! Jag instämmer helt och fullt i att det är just envishet och ihärdighet som är nyckeln i kemikaliepolitik.

Jag känner mig väldigt stolt över att agera som en i en lång rad av svenska miljöministrar som har prioriterat och drivit kemikaliefrågor internationellt och gjort det oberoende av vilket parti man företräder. Det är helt enkelt en tydlig svensk linje. Denna tradition gör också att vi bemöts med aktning i de här sammanhangen när vi träffar andra länder och diskuterar lagstiftning, en aktning som är mycket värdefull och som jag gör mitt allra bästa för att använda på ett klokt och strategiskt sätt.

Sverige har varit aktivt i arbetet med att fasa ut de allra farligaste varianterna av flamskyddsmedel. Arbetet bedrivs i första hand inom Reach men är samtidigt globalt. De tecken vi ser nu gör att vi är optimistiska i fråga om att det är möjligt att få till ett förbud inom Stockholmskonventionen för ytterligare ett ämne. Men självklart sitter vi inte och väntar, utan vi för en aktiv dialog med andra länder och söker ständigt allierade i arbetet. Vi har också ett systematiskt arbete inom EU, där jag arbetar aktivt med andra miljöministrar som har upparbetade relationer i just kemikaliefrågor.

Vår myndighet, Kemikalieinspektionen, har också alldeles nyligen utarbetat ett specifikt samarbete med Danmark, som nämns i interpellationssvaret. Vi hjälps åt och delar på arbetsbördan så att vi inte arbetar på samma ämnen. Vi fördelar helt enkelt arbetet mellan länderna, och sedan samarbetar vi i kommunikationen med EU. Det är viktigt, för trots att vi nu har fått bort de allra farligaste flamskyddsmedlen kvarstår mycket arbete med att granska de ämnen som kommer som ersättning. I många fall misstänker vi att även dessa är skadliga, men att få fram EU-lagstiftning kräver ett stort kunskapsunderlag.

För att nå riktig framgång med att skapa en giftfri vardag måste vi också titta på helt andra vägar. Man kanske kan tillverka textilier som inte behöver behandlas med kemikalier för att tåla brand. Här har vi, precis som ledamoten nämner, svenska företag som ligger i framkant. Jag fick möjligheten att möta några av dessa häromdagen på en stor konferens som arrangerades av Kemikalieinspektionens Giftfri vardag. Regeringens samverkansprogram om nya material syftar bland annat till att söka de svaren. Var finns de nya lösningarna? Vilken politik krävs för att få fram dem och se till att de får stort genomslag på svensk, europeisk och global marknad? Det arbetet är väldigt aktivt.

Kemikaliepolitiken måste bestå av olika delar. En del är det här riktigt envisa arbetet med lagstiftning i Europa och i Sverige. En annan är att arbeta tillsammans med näringslivet och hitta nya lösningar. Det är där vi kan göra tekniksprång som kommer att göra verklig skillnad i allas vår vardag.

Anf. 45 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Det här kanske blir lite anekdotiskt, men jag minns att det på Parismötet COP 21 inför klimatavtalets framtagande var en paneldebatt med bland andra den svenska miljöministern, som då var Åsa Romson. Det var en lång rad av miljöministrar som alla var doktorer. Sedan presenterade man Åsa Romson som deputy prime minister of Sweden doctor Åsa Romson, och det blev tyst i salen. Det var alltså inte för att hon var doktor utan för att hon var svensk minister. Det var det som smällde allra högst. Det tycker jag att man kan tänka tillbaka på. Det är verkligen ett kvalitetssigill när Sverige åker ut i världen och talar om reformer man har genomfört på kemikalieområdet.

Herr talman! Det är viktigt att kemikaliepolitiken baseras på vetenskap och verkningsfulla åtgärder. Tittar man tillbaka här i Sverige ser man att på 1920-, 1930- och 1940-talen blev fabriker bara större och större. Efter ett tag märkte svenska industriarbetare att sot och aska regnade ned från himlen. Då kom man på den briljanta lösningen att bygga skorstenarna lite högre, för då sprids sotet och askan lite längre bort. Vi skickade problemet vidare till Norge och Finland.

I dag vet vi betydligt bättre än vi gjorde för bara 50 år sedan eller för 10 år sedan. Vi vet att utsläpp av växthusgaser är ett globalt problem som kräver globala lösningar. Vi vet att utsläpp av kemikalier som lätt sprids i varor, luft och vattendrag är ett problem som EU behöver agera mot med full kraft.

Jag tycker att det är rätt att den svenska regeringen driver på för begränsningar av bromerade flamskyddsmedel. Jag vet att det, som ministern nämner, kräver resurser. Bromlobbyn i Bryssel är inte vare sig liten, underfinansierad eller okunnig. Den har muskler att driva sin agenda kraftfullt.

Här hemma har regeringen gått fram med ett nytt styrmedel, den så kallade kemikalieskatten, som jag i och för sig har vissa synpunkter på. Det är ett avancerat och ganska svåröverskådligt regelverk när det gäller skatteuttaget, och det har i viss mening ovetenskapliga kriterier för vilka ämnen som ska omfattas. Men för en finansminister som söker nya intäkter antar jag att det helt enkelt inte gick att motstå.

Herr talman! Ett annat initiativ som regeringen jobbar med och som också har nämnts här i dag i svaret från miljöministern är ett centrum för substitution, som utreds för att eventuellt införas under mandatperioden. Det är ett lovligt initiativ. Moderaterna motionerade 2015 om att inrätta en kunskapsportal för att sprida kunskap om kemikalier och substitution, och det här är i någon mening samma förslag men med ett annat namn.

Jag ska också nämna att Kemikalieinspektionen har en ganska intressant hemsida för såväl företag och inspektörer som konsumenter, där man informerar om farliga ämnen och de lagar som omfattar dem. Det tror jag är väl värt att bygga vidare på när man tar fram ett centrum för substitution.

Men den här interpellationen handlar i huvudsak om vad Sverige kan göra för att driva på inom EU för att fasa ut just bromerade flamskyddsmedel. Därför skulle jag vilja fråga miljöministern om utredningen angående detta centrum för substitution inkluderar frågan hur svenska forskningsresultat, svenska utvärderingar och svenska förslag om substitution av ämnen kan göras tillgängliga också för andra unionsländer. Om den inte gör det, vilka vägar har Sverige kvar att utveckla för att driva på inom unionen för ökad substitution? I Sverige är många ämnen som sagt redan förbjudna och används inte i tillverkning. Men nu är det i någon mening dags att täppa till så att de inte heller importeras.

Anf. 46 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! För regeringen är en giftfri vardag för alla en högt prioriterad fråga. Vi har i det arbetet fokus på barns och ungas miljöer, på de produkter som vi köper som föräldrar och sätter i händerna på våra barn och på de miljöer och byggnader som barn och unga befinner sig i. Vi ska känna oss trygga med att de miljöerna och produkterna är säkra.

För att få fart på det här arbetet som har startats, och som har funnits under lång tid, har vi ökat finansieringen substantiellt. Kemikalieinspektionen har nya resurser och kommer att kunna göra en screening av ett stort antal produkter. Man har också fått ökade resurser som man kan använda för att utvidga samarbetet med andra länder, vilket man gör och har planer för att ytterligare utöka.

Precis som ledamoten säger finns ett stort intresse för svensk kunskap inom kemikaliepolitik och utvärdering av olika produkter.

Regeringen har också ett nära samarbete med forskarsamhället inom samverkansprogrammet och när det gäller att upparbeta relationer mellan departementen och olika forskningsinstitutioner. Där finns det ett mycket aktivt arbete i fråga om hur man kan förbättra kemikaliepolitiken och göra den mer effektiv och hur man kan sprida kunskap mellan olika länder. Även inom forskarsamhället finns det ett mycket stort intresse för Sverige. Vi svenskar kan vara stolta över den tradition som finns av en stark och tydlig kemikaliepolitik.

Kärnan i myndigheternas, regeringens och forskarnas arbete är att söka internationellt samarbete och tillgodose den efterfrågan som finns runt om i världen på våra erfarenheter.

När det gäller den del som handlar om att utveckla näringslivet uppfattar jag att intresset från näringslivet har tagit många steg framåt den senaste tiden, och det är otroligt glädjande. Detta bekräftas också av Kemikalieinspektionen.

Ambitionerna hos svenska företag att få fram riktigt bra produkter, i sin egen produktion men också i fråga om det som man köper av andra, är mycket höga och har förstärkts de senaste åren. En anledning till det, som jag uppfattar det, är att vi alltmer talar om kopplingen mellan kemikalier och andra politikområden. Det är kopplingen mellan kemikalier och klimatförändringar, och det är kopplingen mellan kemikalier och hälsopolitiken där kemikalieanvändningen tyvärr genererar stora kostnader.

Jag känner mig mycket stark i detta arbete, bland annat för att jag vet att jag har ett starkt stöd i riksdagen. Det är jätteviktigt när vi åker till EU och förhandlar. Jag känner mig också stark för att jag har ett enormt stort stöd från näringslivet. Det finns ett stort intresse att testa nya vägar och hitta nya lösningar som är verkligt hållbara, både i fråga om ett giftperspektiv och i fråga om att bemöta klimatutmaningen.

Jag vill återigen tacka ledamoten för att han har tagit upp ämnet och bekräftar det starka stöd som en aktiv kemikaliepolitik har i riksdagen.

Anf. 47 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Herr talman! Vi omges dagligen av tusentals kemikalier utan att tänka på det. Många av dem är livsnödvändiga. Tack vare att vi har forskat fram dem har vi kunnat bygga det samhälle som vi har i dag. Kemikalier har bland annat möjliggjort längre hållbarhet på mat, på byggmaterial och på telefoner. Kemikalier möjliggör också att forskningen hittar mediciner som räddar liv inom sjukvården. Det moderna samhället är på många sätt beroende av fördelar som kemikalier medför. Kemikalier utgör också ett viktigt bidrag till ekonomisk och social välfärd i frågor som rör handel och sysselsättning.

Som miljöministern nämner finns det förstås också risker med kemikalier. I och med en allt större kemikalieanvändning kommer också ett ansvar för vilka kemikalier vi använder och hur de påverkar människor, natur och djurliv.

Alla kemikalier är inte bra. En del kemikalier har visat sig påverka exempelvis människans hormonsystem och reproduktion och kan ge upphov till astma och allergier. De kan orsaka stora effekter på natur och djurliv. Vissa ämnen finns dessutom lagrade i varor och i byggnader och kan påverka människors liv och miljö under en lång tid framöver och är svåra att överblicka i dag, eftersom vi inte har innehållsförteckningar på till exempel byggmaterial.

Bromerade flamskyddsmedel har nästan samtliga de egenskaper som jag nämnde tidigare. Därför hoppas jag att regeringen håller igång sitt arbete, främst inom Europeiska unionen och på den globala nivån, att fasa ut dem. Regeringen har ett starkt stöd i denna kammare, och det finns tillkännagivanden från både det förra riksmötet och detta.

Jag tackar för en angelägen debatt, och vi ses snart i kammaren igen.

Anf. 48 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Herr talman! Den svenska kemikaliepolitiken syftar till att nå miljömålet Giftfri miljö. Det är det miljömål som bedöms vara svårast att nå, därför att utvecklingen inom kemikaliepolitiken är mycket snabb, medan de verktyg som vi har i fråga om lagstiftning är långsamma och kräver ett mycket hårt arbete med att få fram kunskap men också ett mycket hårt arbete inom Europeiska unionen, där lagstiftningen huvudsakligen sker. Det krävs också ett mycket nära samarbete med andra länder som tänker som vi i dessa frågor. Men Sverige har en mycket god tradition att följa. Vi arbetar mycket aktivt, både vad gäller lagstiftning och vad gäller att söka nya lösningar tillsammans med forskarvärlden och näringslivet.

Det finns många spännande lösningar där ute och en aktiv innovationspolitik som tar dessa produkter från idé till en stor marknad. Det är en viktig del av detta arbete. Det är också viktigt att vi kopplar ihop arbetet med kemikalier med andra politikområden, inte minst klimatfrågan. Ett förändrat klimat kommer nämligen att göra att kemikalier i vår vardag kommer att bete sig annorlunda.

Jag känner mig också stärkt av att kunna vara en del av denna svenska tradition och av det breda stöd som dessa frågor har i riksdagen. Om jag är rädd för någonting är det det vetenskapsförakt som faktiskt växer fram i delar av den allmänna debatten. Det som ibland kallas post-truth – ifrågasättande av att politiken ska baseras på sanning. Om vi ska stå upp för någonting måste vi gemensamt stå upp för att politiken och lagar även framöver ska baseras på kunskap, vetenskap och evidens. Vi behöver aktivt och gemensamt stå upp för ett sådant förhållningssätt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2016/17:45 Värdeåterföring vid satsningar på transportinfrastruktur

Skrivelser

2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid

2016/17:40 Riksrevisionens rapport om skyddet för pensions sparare

§ 15 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 18 november

2016/17:130 Underhållsbristen på järnvägen

av *Emma Wallrup* (V)

till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:131 Konsekvensutredningar

av *Jörgen Warborn* (M)

till närings- och innovationsminister *Mikael Damberg* (S)

2016/17:132 Framtiden för public service

av *Olof Lavesson* (M)

till kultur- och demokratiminister *Alice Bah Kuhnke* (MP)

2016/17:133 Det svenska stödet för Indiens medlemskap i Nuclear Suppliers Group (NSG)

av *Stig Henriksson* (V)

till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

Prot. 2016/17:32
22 november

2016/17:134 Nya Karolinska Solna

av *Karin Rågsjö* (V)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:135 Vikten av korrekta åldersbedömningar

av *Staffan Danielsson* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 18 november

2016/17:347 Inrättandet av en brottsofferportal

av *Krister Hammarbergh* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:348 Genomsökning av båtar

av *Krister Hammarbergh* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:349 Storregionernas legitimitet

av *Jenny Petersson* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:350 Arbetslöshetsmål 2020

av *Jenny Petersson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:351 Ökad utsatthet för sexualbrott bland kvinnor

av *Ellen Juntti* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:352 UD:s reserekommendationer

av *Maria Andersson Willner* (S)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 21 november

2016/17:353 Fortsatta oklarheter gällande underlag om personlig assistans

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:354 Hållbarhetsmålen och biståndsstrategierna

av *Sofia Arkelsten* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:355 Åtgärder för minskat stöd till terrorism

av *Markus Wiechel* (SD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:356 Snabbare lagföring för ungdomar som begår brott

av *Ellen Juntti* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:357 Högskolors autonomi

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

§ 17 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Prot. 2016/17:32
22 november

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 21 november

2016/17:304 Västsaharier som stoppas från COP 22 av Marocko

av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till statsrådet *Isabella Lövin* (MP)

2016/17:319 LAN-spel

av *Isabella Hökmark* (M)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

§ 18 Kammaren åtskildes kl. 15.26.

Sammanträdet leddes
av tredje vice talmannen från dess början till och med § 12 anf. 40 (delvis)
och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANN LARSSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Anmälan om ersättare.....	1
§ 2 Meddelande om frågestund	1
§ 3 Anmälan om subsidiaritetsprövning.....	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 5 Ärende för hänvisning till utskott	3
§ 6 Ärenden för bordläggning	3
§ 7 Svar på interpellation 2016/17:98 om fredad zon för kristna i norra Irak.....	3
Anf. 1 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 2 ROBERT HALEF (KD).....	4
Anf. 3 HILLEVI LARSSON (S).....	5
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 5 ROBERT HALEF (KD).....	7
Anf. 6 HILLEVI LARSSON (S).....	8
Anf. 7 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 8 ROBERT HALEF (KD).....	9
Anf. 9 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
§ 8 Svar på interpellation 2016/17:59 om delegation för att skapa jobb	10
Anf. 10 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	10
Anf. 11 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	11
Anf. 12 HILLEVI LARSSON (S).....	12
Anf. 13 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	14
Anf. 14 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	15
Anf. 15 HILLEVI LARSSON (S).....	16
Anf. 16 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	16
Anf. 17 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	17
Anf. 18 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	18
§ 9 Svar på interpellation 2016/17:54 om situationen för polishundar och polishästar	19
Anf. 19 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	19
Anf. 20 LOTTA FINSTORP (M).....	19
§ 10 Svar på interpellation 2016/17:67 om utredning av utredningsbara brott	20
Anf. 21 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	20
Anf. 22 KRISTER HAMMARBERGH (M)	21
Anf. 23 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	22
Anf. 24 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	22
Anf. 25 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	23
Anf. 26 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	24
Anf. 27 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	24
§ 11 Svar på interpellation 2016/17:71 om insatser för att hantera IS-återvändare	25
Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	25
Anf. 29 ROGER HADDAD (L).....	25
Anf. 30 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	26
Anf. 31 ROGER HADDAD (L).....	27

Anf. 32	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	28	Prot. 2016/17:32
Anf. 33	ROGER HADDAD (L)	28	22 november
Anf. 34	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	29	-----
§ 12	Svar på interpellation 2016/17:112 om strandskyddet och bostadsbyggandet	30	
Anf. 35	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	30	
Anf. 36	MARIA STOCKHAUS (M)	31	
Anf. 37	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	31	
Anf. 38	MARIA STOCKHAUS (M)	32	
Anf. 39	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	33	
Anf. 40	MARIA STOCKHAUS (M)	34	
Anf. 41	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	34	
§ 13	Svar på interpellation 2016/17:120 om bromerade flamskyddsmedel	35	
Anf. 42	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	35	
Anf. 43	JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	36	
Anf. 44	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	37	
Anf. 45	JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	38	
Anf. 46	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	39	
Anf. 47	JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	40	
Anf. 48	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	40	
§ 14	Bordläggning	41	
§ 15	Anmälan om interpellationer	41	
§ 16	Anmälan om frågor för skriftliga svar	42	
§ 17	Anmälan om skriftliga svar på frågor	43	
§ 18	Kammaren åtskildes kl. 15.26	43	